

สารนิพนธ์

เรื่อง ทำเลที่ตั้งและแรงจูงใจในการมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราช

โดย

นางสาวศุภิสรา อัญวงศ์วินิต

รหัสนักศึกษา 05600652

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ชื่อสารนิพนธ์	ทำเลที่ตั้งและแรงจูงใจในการมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราช
ผู้เขียน	นางสาวศุภิสรา อัญวงศ์วินิต
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	อาจารย์ อริศา จิระศิริโชติ
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2563

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์ “ทำเลที่ตั้งและแรงจูงใจในการมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราช” มีวัตถุประสงค์ คือ 1) ศึกษาที่ตั้งของวัดจีน ย่านเยาวราช 2) ศึกษาพัฒนาการของวัดจีน ย่านเยาวราช และ 3) ศึกษาแรงจูงใจในการมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราช โดยมีวิธีการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจาก แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ และใช้แบบสอบถามนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราช จำนวน 250 ฉบับ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนมกราคม 2564 เพื่อวิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วจึงนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้รูปแบบการบรรยาย พร้อมภาพประกอบและใช้รูปแบบสถิติเชิงบรรยาย

ผลการศึกษาพบว่า ทำเลที่ตั้งของวัดจีนทั้ง 4 แห่ง อันได้แก่ วัดบำเพ็ญจินพรต (ยงฮกยี่) วัดกุศลสมาคร (โผว ฮก ยี่) วัดโลกานุเคราะห์ (ตื้อเตีตื้อ) และวัดมังกรกมลาวาส (วัดเล่งเน่ยยี่) มีความสัมพันธ์กับพื้นที่โดยตรง อันเนื่องมาจากพื้นที่ที่ตั้งดังกล่าวเป็นบริเวณย่านเยาวราช ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความโดดเด่นด้านอัตลักษณ์ความเป็นจีนที่สุดแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ได้ขึ้นชื่อว่าเป็น “ไชน่าทาวน์เมืองไทย” ทั้งนี้ทำเลที่ตั้งของวัดทั้ง 4 แห่ง แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์โดยตรงระหว่างผู้คนกับพื้นที่ โดยเฉพาะชาวจีนที่อพยพเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารของกษัตริย์ไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน สถานที่ศักดิ์สิทธิ์เหล่านี้จึงถูกสร้างขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวจีนที่อยู่ต่างแดน ปัจจุบันที่ตั้งวัดทั้ง 4 แห่ง ได้รับการพัฒนาให้สามารถเข้าถึงได้ง่ายและสะดวกมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะระบบขนส่งมวลชนซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยส่งเสริมและผลักดันการท่องเที่ยวให้แก่ท้องถิ่น

พัฒนาการของวัดจีนทั้ง 4 แห่ง ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า วัดจีนทั้ง 4 แห่ง มีพัฒนาการสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม ตลอดจนสามารถใช้ทรัพยากรเดิมที่มีอยู่ อาทิ พื้นที่อาคาร สิ่งปลูกสร้าง ให้เกิดประโยชน์สูงสุด กระบวนการพัฒนาการล้วนเกิดจากการคิด ตัดสินใจ

และดำเนินการโดยผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้น ๆ จึงนำความเจริญไปสู่ท้องถิ่น อาทิ ด้านคมนาคม ด้านสถานศึกษา เป็นต้น กล่าวได้ว่า พัฒนาการเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญที่สนับสนุนอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวให้แก่ท้องถิ่นประการหนึ่ง

แรงจูงใจในการมาเยือนวัดจันทน์ ย่านเยาวราช พบว่า ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง 21 – 30 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี ประกอบอาชีพค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว เงินเดือนเฉลี่ยเดือนละ 10,001 – 20,000 บาท ส่วนข้อมูลการเดินทางของนักท่องเที่ยว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่กำลังท่องเที่ยววัดมิ่งกรมลาวาส (วัดเล่งเน่ยยี่) ซึ่งเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งแรก เดินทางด้วยรถยนต์ส่วนบุคคลร่วมกับครอบครัว และแรงจูงใจในการมาเยือนวัดจันทน์ ย่านเยาวราช พบว่า แรงจูงใจในการเดินทางมาเยือนวัดจันทน์ ย่านเยาวราชของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย 5 ด้าน เรียงลำดับตามความสำคัญ ดังนี้ 1) แรงจูงใจด้านสถานที่ 2) แรงจูงใจด้านสิ่งดึงดูด 3) แรงจูงใจด้านการคมนาคม 4) แรงจูงใจด้านค่าใช้จ่าย 5) แรงจูงใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ตามลำดับ

คำสำคัญ : ทำเลที่ตั้ง, แรงจูงใจ, การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม, วัดจันทน์, ย่านเยาวราช

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เรื่อง ทำเลที่ตั้งและแรงจูงใจในการมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราช เป็นส่วนหนึ่งของ
รายวิชา 450 112 การศึกษาเอกเทศ (Independent Study)

สารนิพนธ์ชิ้นนี้สามารถสำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับการกรุณาอย่างสูงจากอาจารย์
อริศา จิระศิริโชติ อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่กรุณาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษา ตลอดจนการ
ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง จนทำให้งานวิจัยในครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์
ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณอาจารย์อย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และขอขอบคุณครอบครัว และเพื่อน ๆ ที่คอยให้
ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ตลอดจนให้กำลังใจ ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้การศึกษาวิจัยในครั้งนี้สำเร็จ
ลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวทุกท่านที่กรุณาสละเวลาอันมีค่ามาตอบแบบสอบถาม รวมถึง
สถานที่ที่ข้าพเจ้าเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้

ผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ หากมีข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาด
ประการใด ข้าพเจ้าก็ขออภัยไว้ ณ ที่นี้

ศุภิสรา อัญวงศ์วินิต

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญรูปภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามวิจัย	2
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.4 ขอบเขตการศึกษาวิจัย.....	3
1.5 นิยามศัพท์.....	3
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	4
บทที่ 2 การทบทวนแนวความคิดและงานศึกษาที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1 แนวความคิด	5
2.1.1 แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับชุมชนชาวจีน ย่านเยาวราช	5
2.1.2 แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับทำเลที่ตั้ง.....	6
2.1.3 แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	7
2.1.4 แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม.....	8
2.1.5 แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ.....	9
2.1.6 แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยว.....	9

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.2 ข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ย่านเยาวราช	10
2.3 งานศึกษาที่เกี่ยวข้อง	11
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	16
3.1 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล	16
3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	16
3.3 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	17
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	18
3.5 กรอบการศึกษาและการวิเคราะห์	18
บทที่ 4 ทำเลที่ตั้งของวัดจีน ย่านเยาวราช	20
4.1 วัดบำเพ็ญจินพรต (ยงฮกยี่)	20
4.2 วัดกุศลสมาคร (โผว ฮก ยี่)	23
4.3 วัดโลกานุเคราะห์ (ตื้อเตีตื้อ)	26
4.4 วัดมังกรกมลาวาส (วัดเล่งเน่ยยี่)	29
4.5 สรุปท้ายบท	32
บทที่ 5 พัฒนาการของวัดจีน ย่านเยาวราช	34
5.1 วัดบำเพ็ญจินพรต (ยงฮกยี่)	34
5.2 วัดกุศลสมาคร (โผว ฮก ยี่)	38
5.3 วัดโลกานุเคราะห์ (ตื้อเตีตื้อ)	43
5.4 วัดมังกรกมลาวาส (วัดเล่งเน่ยยี่)	46
5.5 สรุปท้ายบท	50

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6 แรงจูงใจในการมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราช	52
6.1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว	52
6.2 ข้อมูลการเดินทางของนักท่องเที่ยว	54
6.3 แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราช.....	55
6.3.1 แรงจูงใจด้านสิ่งดึงดูด	55
6.3.2 แรงจูงใจด้านสถานที่	56
6.3.3 แรงจูงใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	57
6.3.4 แรงจูงใจด้านค่าใช้จ่าย.....	57
6.3.5 แรงจูงใจด้านการคมนาคม.....	58
6.3.6 สรุปแรงจูงใจแต่ละด้าน	59
6.4 สรุปท้ายบท.....	59
บทที่ 7 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	60
7.1 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย	60
7.2 ข้อเสนอแนะของผลการวิจัย.....	63
บรรณานุกรม	65
ภาคผนวก	69
ประวัติผู้เขียนสารนิพนธ์.....	75
แบบโอนลิขสิทธิ์สารนิพนธ์	76

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่	
ตาราง 4.1	วิธีการเดินทางไปยังวัดบำเพ็ญจินพรตโดยรถโดยสารประจำทาง 21
ตาราง 4.2	วิธีการเดินทางไปยังวัดบำเพ็ญจินพรตโดยทางเรือ..... 22
ตาราง 4.3	วิธีการเดินทางไปยังวัดบำเพ็ญจินพรตโดยรถไฟฟ้า MRT 23
ตาราง 4.4	วิธีการเดินทางไปยังวัดกุศลสมาครโดยรถโดยสารประจำทาง 24
ตาราง 4.5	วิธีการเดินทางไปยังวัดกุศลสมาครโดยทางเรือ 26
ตาราง 4.6	วิธีการเดินทางไปยังวัดกุศลสมาครโดยรถไฟฟ้า MRT 26
ตาราง 4.7	วิธีการเดินทางไปยังวัดโลกานุเคราะห์โดยรถโดยสารประจำทาง..... 27
ตาราง 4.8	วิธีการเดินทางไปยังวัดโลกานุเคราะห์โดยทางเรือ 28
ตาราง 4.9	วิธีการเดินทางไปยังวัดโลกานุเคราะห์โดยรถไฟฟ้า MRT 29
ตาราง 4.10	วิธีการเดินทางไปยังวัดมิ่งกรมลาวาสโดยรถโดยสารประจำทาง 30
ตาราง 4.11	วิธีการเดินทางไปยังวัดมิ่งกรมลาวาสโดยทางเรือ 31
ตาราง 4.12	วิธีการเดินทางไปยังวัดมิ่งกรมลาวาสโดยรถไฟฟ้า MRT..... 31
ตาราง 5.1	ลำดับเจ้าอาวาสและผู้รักษาการเจ้าอาวาสวัดบำเพ็ญจินพรต 37
ตาราง 5.2	ลำดับเจ้าอาวาสวัดกุศลสมาคร..... 41
ตาราง 5.3	ลำดับผู้บริหารโรงเรียนกุศลสมาครวิทยาลัย 42
ตาราง 5.4	ลำดับเจ้าอาวาสวัดโลกานุเคราะห์..... 46
ตาราง 5.5	ลำดับเจ้าอาวาสวัดมิ่งกรมลาวาส 49
ตาราง 5.6	ลำดับผู้บริหารโรงเรียนมิ่งกรมลาวาสวิทยาลัย 50
ตาราง 6.1	ความถี่และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว..... 52
ตาราง 6.2	ความถี่และร้อยละของข้อมูลการเดินทางของนักท่องเที่ยว..... 54
ตาราง 6.3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจด้านสิ่งดึงดูด..... 55
ตาราง 6.4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจด้านสถานที่ 56
ตาราง 6.5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก..... 57
ตาราง 6.6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจด้านค่าใช้จ่าย 57

สารบัญตาราง (ต่อ)**หน้า**

ตารางที่

ตาราง 6.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจด้านการคมนาคม..... 58

ตาราง 6.8 สรุปค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจแต่ละด้าน..... 59

สารบัญรูปร่างภาพ

หน้า

ภาพที่		หน้า
ภาพที่ 4.1	วัดบำเพ็ญจินพรต (ย่งฮกยี่).....	20
ภาพที่ 4.2	วัดกุศลสมาคร (โผว ฮก ยี่).....	23
ภาพที่ 4.3	วัดโลกานุเคราะห์ (ต้อเตตื่อ).....	26
ภาพที่ 4.4	วัดมังกรกมลาวาส (วัดเล่งเน่ยยี่).....	29
ภาพที่ 5.1	ทางเข้าวัดบำเพ็ญจินพรต.....	34
ภาพที่ 5.2	ป้ายชื่อพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	35
ภาพที่ 5.3	พุทธวิหารพระรัตนตรัย	35
ภาพที่ 5.4	ลักษณะห้องพักที่เคยเป็นส่วนหนึ่งของโรงแรมในสมัยรัชกาลที่ 5	36
ภาพที่ 5.5	พระอรหันต์ 18 องค์	37
ภาพที่ 5.6	พระอรหันต์ 18 องค์	37
ภาพที่ 5.7	ทางเข้าวัดกุศลสมาคร	38
ภาพที่ 5.8	ป้ายชื่อวัดกุศลสมาคร.....	38
ภาพที่ 5.9	ประตูทางเข้าด้านหน้า.....	39
ภาพที่ 5.10	ประตูทางเข้าด้านหลัง.....	39
ภาพที่ 5.11	วัดกุศลสมาคร.....	40
ภาพที่ 5.12	ทางเข้าวัดกันมาตุยาราม	40
ภาพที่ 5.13	วัดบำเพ็ญจินพรต	40
ภาพที่ 5.14	โรงเรียนกุศลสมาครวิทยาลัย.....	41
ภาพที่ 5.15	วัดโลกานุเคราะห์	43
ภาพที่ 5.16	วัดโลกานุเคราะห์	44
ภาพที่ 5.17	วัดโลกานุเคราะห์	44
ภาพที่ 5.18	ชอยผลิตผล.....	45
ภาพที่ 5.19	ทางเข้าวัดมังกรกมลาวาส	47
ภาพที่ 5.20	ป้ายชื่อเดิมของวัดมังกรกมลาวาส	47

สารบัญรูปภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่	
ภาพที่ 5.21 สถานีรถไฟฟ้า MRT วัคมังกร.....	48
ภาพที่ 5.22 วัคมังกรมลาวาส.....	48
ภาพที่ 5.23 โรงเรียนมัธยมมลาวาสวิทยาลัย.....	49
ภาพที่ 5.24 ด้านหน้าวัคมังกรมลาวาส.....	49

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ครั้งแต่อดีตที่ชาวจีนได้อพยพเข้ามาสู่ประเทศไทย ชาวจีนได้กระจายตัวไปตามพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศไทยเพื่อตั้งถิ่นฐานจนเกิดเป็นชุมชนชาวจีนขึ้น จากการศึกษาที่ชุมชนชาวจีนมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันจึงนำไปสู่การขยายตัวทางด้านภาษา ด้านวัฒนธรรม ด้านความเชื่อ ตลอดจนเชื้อชาติและอื่น ๆ อาจกล่าวได้ว่า การตั้งถิ่นฐานของชาวจีนล้วนมีอิทธิพลต่อพื้นที่นั้น ๆ แหล่งชุมชนชาวจีนที่โดดเด่นและมีชื่อเสียงมากที่สุดในกรุงเทพมหานคร คือ “บริเวณย่านเยาวราช”

“ชุมชนชาวจีน” แต่เดิมชาวจีนในไทยจะตั้งหลักแหล่งอยู่แถวพระบรมมหาราชวังในปัจจุบันพอในสมัยรัชกาลที่ 1 เนื่องจากการสร้างพระบรมมหาราชวังจึงโปรดให้ชาวจีนอพยพไปอยู่ยังแถบสำเพ็งและบริเวณใกล้เคียง โดยอาศัยอยู่ปะปนกับชาวไทยเมื่อชาวจีนย้ายมาอยู่แถบสำเพ็งก็ได้ตั้งร้านค้า ทำธุรกิจ โดยมีได้แยกกลุ่มภาษาใด จึงทำให้เกิดเป็นชุมชนชาวจีนเยาวราช คำว่า “เยาวราช” เป็นชื่อถนนสายหนึ่งที่อยู่ระหว่างสำเพ็งและถนนเจริญกรุง (พรพรรณ จันทโรนานนท์, 2546)

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นการศึกษาหาความรู้ในพื้นที่หรือบริเวณที่มีคุณลักษณะที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม มีการบอกเล่าเรื่องราวในการพัฒนาทางสังคมและมนุษย์ผ่านทางประวัติศาสตร์อันเป็นผลเกี่ยวเนื่องกับวัฒนธรรม องค์ความรู้ และการให้คุณค่าของสังคมโดยสถาปัตยกรรมที่มีคุณค่าหรือสภาพแวดล้อมอย่างธรรมชาติ ที่สามารถแสดงออกให้เห็นถึงความสวยงามและประโยชน์ที่ได้รับจากธรรมชาติ สามารถสะท้อนให้เห็นถึงสภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของคนในแต่ละยุคสมัยได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม หรือขนบธรรมเนียมประเพณี (ไกรฤกษ์ ปิ่นแก้ว, 2556) วัด เป็นอีกสถานที่หนึ่งของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางไปเยือนเพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ในที่นี้จะกล่าวถึง วัดจีน ซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจ ความเชื่อ ความเลื่อมใสและเพื่อรักษาขนบธรรมเนียม ประเพณีของชาวจีนที่อาศัยอยู่ในต่างแดน และเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงให้เห็นถึงการตั้งถิ่นฐานของชาวจีนในบริเวณนั้น ๆ และเปิดเป็นชุมชนชาวจีนขึ้นในเวลาต่อมา เพราะว่าวัดหรือศาลเจ้าไม่ได้สร้างจากกำลังของคน ๆ เดียว หากต้องอาศัยคนส่วนใหญ่ร่วมกันบริจาคทรัพย์สิ่งของจึงจะสร้างได้สำเร็จ ดังนั้นบริเวณที่มีศาลเจ้าจีนหรือวัดจีนเกิดขึ้นย่อมแสดงว่าบริเวณนั้นมีชุมชนชาวจีนเกิดขึ้นแล้ว (ถ้วน ลี เชน และบุญยิ่ง ไร่สุขสิริ, 2543)

เยาวราช นอกจากจะเป็นแหล่งชุมชนชาวจีนที่มีชื่อเสียง ยังเป็นแหล่งรวมอาหารสตรีทฟู้ด

และเป็นย่านธุรกิจการค้าที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งด้วย เป็นย่านที่เต็มไปด้วยความครึกครื้นของเหล่านักท่องเที่ยวทั้งตอนกลางวันและตอนกลางคืน แต่อีกหนึ่งความโดดเด่นของที่นี่ คือ เป็นแหล่งรวมวัดจีนและศาลเจ้าจีนที่มีชื่อเสียงจำนวนมาก โดยวัดจีนและศาลเจ้าจีนจะกระจายตัวไปตามพื้นที่ต่าง ๆ ของชุมชนชาวจีนหรือแม้แต่ในตรอกก็ยังมิให้เห็น ดังนั้นทำเลที่ตั้งของวัดจีนและศาลเจ้าจีนล้วนมีความเชื่อมโยงกับแหล่งชุมชนชาวจีน ในปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากไม่น้อยที่นิยมเดินทางไปท่องเที่ยววัดจีน ย่านเยาวราช ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย นักท่องเที่ยวชาวไทยเชื้อสายจีน ตลอดจนชาวจีนที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย

สืบเนื่องจากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่อง “ทำเลที่ตั้งและแรงจูงใจในการมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราช” โดยวัดจีนที่เป็นกรณีศึกษาของงานวิจัยนี้ได้แก่ วัดบำเพ็ญจินพรต (ยอกฮกยี่) วัดกุศลสมาคร (โผว ฮก ยี่) วัดโลกานุเคราะห์ (ตื้อเตีตื้อ) และวัดมังกรกมลาวาส (วัดเล่งเน่ย-ยี่) วัดจีนทั้ง 4 แห่งนี้ ตั้งอยู่ย่านเยาวราชและยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่น่าสนใจและเป็นที่ยอมรับในกลุ่มนักท่องเที่ยวอีกด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อศึกษาทำเลที่ตั้งและศึกษาแรงจูงใจในการมาเยือนของนักท่องเที่ยว เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมย่านเยาวราชให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปต่อยอดเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่อื่น ๆ

1.2 คำถามวิจัย

- 1.2.1 วัดจีน ย่านเยาวราช มีทำเลที่ตั้งที่ใดบ้าง
- 1.2.2 วัดจีน ย่านเยาวราช มีพัฒนาการและความเป็นมา เป็นอย่างไร
- 1.2.3 อะไรคือแรงจูงใจในการมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราช

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการศึกษาผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

- 1.3.1 เพื่อศึกษาที่ตั้งของวัดจีน ย่านเยาวราช
- 1.3.2 เพื่อศึกษาพัฒนาการของวัดจีน ย่านเยาวราช
- 1.3.3 เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราช

1.4 ขอบเขตการศึกษาวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการศึกษา ดังนี้

1.4.1 พื้นที่ในการศึกษา

พื้นที่ในการศึกษา ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวประเภทวัดจีนย่านเยาวราชรวม 4 แห่ง ได้แก่

- 1) วัดบำเพ็ญจินพรต (ยงฮกยี่)
- 2) วัดกุศลสมาคร (โผว ฮก ยี่)
- 3) วัดโลกานุเคราะห์ (ตื้อเตีตื้อ)
- 4) วัดมังกรกมลาวาส (วัดเล่งเน่ยยี่)

1.4.2 ระยะเวลา

- 1) พัฒนาการและทำเลที่ตั้งของวัดจีนย่านเยาวราชตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2338 – พ.ศ. 2564
- 2) แรงจูงใจในการมาเยือนวัดจีนย่านเยาวราช ช่วงเดือนมกราคม พ.ศ. 2564

1.4.3 เนื้อหา

- 1) ทำเลที่ตั้งของวัดจีน ย่านเยาวราช ศึกษาข้อมูลตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ของวัดจีน โดยนำเสนอข้อมูลด้วยแผนที่และการบรรยายเชิงพรรณนา
- 2) พัฒนาการของวัดจีน ย่านเยาวราช โดยศึกษาประวัติของวัดแต่ละแห่ง ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จุดเริ่มต้น เรื่องเล่าต่าง ๆ โดยนำเสนอข้อมูลเชิงบรรยายพรรณนา
- 3) แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราช ประกอบด้วย ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านสถานที่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านค่าใช้จ่าย และด้านการคมนาคม โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางและการบรรยายพรรณนา

1.4.4 ประชากร

นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยววัดจีน ย่านเยาวราช ทั้ง 4 แห่ง จำนวน 250 คน

1.5 นิยามศัพท์

พัฒนาการ	หมายถึง	ความเป็นมาและประวัติของวัดจีนทั้ง 4 แห่ง ย่านเยาวราช คือ วัดบำเพ็ญจินพรต (ยงฮกยี่) วัดกุศลสมาคร (โผว ฮก ยี่) วัดโลกานุเคราะห์ (ตื้อเตีตื้อ) วัดมังกรกมลาวาส (วัดเล่งเน่ยยี่)
ทำเลที่ตั้ง	หมายถึง	ตำแหน่งของวัดจีนทั้ง 4 แห่ง ย่านเยาวราช
แรงจูงใจ	หมายถึง	แรงผลักดันหรือแรงกระตุ้นที่เป็นสาเหตุทำให้นักท่องเที่ยวเดินทาง

		มาเยือนวัดจีนทั้ง 4 แห่ง ย่านเยาวราช
นักท่องเที่ยว	หมายถึง	นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยววัดจีน ย่านเยาวราช
ย่านเยาวราช	หมายถึง	ชุมชนชาวจีนในอดีต ปัจจุบันกลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวและย่านการค้าที่มีชื่อเสียง ซึ่งภายในพื้นที่ประกอบด้วย ศาลเจ้า วัด ชุมชน ร้านค้า ร้านอาหาร ร้านทอง ฯลฯ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

- 1.6.1 ทราบถึงข้อมูลที่ตั้งของวัดจีน ย่านเยาวราช
- 1.6.2 ทราบถึงพัฒนาการของวัดจีน ในย่านเยาวราช
- 1.6.3 ทราบถึงแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราช
- 1.6.4 เป็นข้อมูลเพื่อส่งเสริม พัฒนา และปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

บทที่ 2

การทบทวนแนวความคิดและงานศึกษาที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาทำเลที่ตั้งและแรงจูงใจในการมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราช ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวความคิดและงานศึกษาที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 แนวความคิด

2.1.1 แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับชุมชนชาวจีน ย่านเยาวราช

2.1.2 แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับทำเลที่ตั้ง

2.1.3 แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

2.1.4 แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

2.1.5 แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ

2.1.6 แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยว

2.2 ข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ย่านเยาวราช

2.3 งานศึกษาที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวความคิด

2.1.1 แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับชุมชนชาวจีน ย่านเยาวราช

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับชุมชนชาวจีน ย่านเยาวราช ไว้โดยสรุป ดังนี้

พรพรรณ จันทโรนานนท์ (2546) กล่าวว่า เยาวราชในอดีต เป็นชื่อถนนสายหนึ่งที่อยู่ระหว่างสำเพ็งและถนนเจริญกรุง ซึ่งตัดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 โดยมีความยาวทั้งสิ้น 1,430 เมตร ในหนังสือทำเนียบนามภาคที่ 4 กล่าวถึง อาณาบริเวณขอบเขตเยาวราช ว่าเป็นบริเวณที่เริ่มตั้งแต่ถนนจักรเพชรผ่านไปสะพานกาญจนาภิเษมแล้วต่อไปยังถนนจักรวรรดิ ถนนราชวงศ์ คลองถม ตรอกเต้า ผ่านถนนแปลงนาม ถนนทรงสวัสดิ์ ถนนลำพูนไชย แล้วไปยังถนนเจริญกรุง เยาวราชนอกจากจะเป็นแหล่งแออัดในด้านที่อยู่อาศัยของชาวจีนแล้วยังเป็นแหล่งรวมวิวัฒนาการทุกด้านของชาวจีนในขณะเดียวกันก็เป็นย่านชาวจีนที่เราเรียกว่า China Town (唐人街) ในที่นี้เราจะเห็นประเพณีวัฒนธรรมการกิน อาชีพ ธุรกิจ ของชาวจีนล้วนรวมอยู่ใน China Town ทั้งสิ้น

เยาวราช ในยุคเก่ามีผู้คนแออัด อีกทั้งสถานที่ก็แคบ ความสกปรกจึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้

โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ตำบลศาลเจ้าอาเนี้ย ท้องที่สำเพ็งเป็นบริเวณที่มีสิ่งก่อสร้างแออัดมากจึงเป็นเขตสกปรกที่สุด จนหลวงต้องจัดตั้งบริษัทสะอาดขึ้น และเนื่องจากในสมัยนั้นบ้านมักปลูกด้วยไม้ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้ยวราชเกิดไฟไหม้บ่อยครั้ง แม้จะมีไฟเพียงเล็กน้อยก็สามารถลามไปได้อย่างรวดเร็วเนื่องจากถนนคับแคบ พนักงานดับเพลิงไม่สามารถเข้าไปดับได้จึงทำให้เกิดความเสียหายมาก

ยวราช ในปัจจุบันยังคงเป็นย่านค้าขาย แต่มิได้เป็นย่านสรรพสินค้าชั้นหนึ่งเหมือนในอดีต ตอนช่วงกลางถนนตั้งแต่ถนนราชวงศ์ตัดผ่านไปถึงถนนกลางแปลงนามเป็นย่านค้าทอง ถัดจากนั้นเป็นย่านขายนาฬิกาไปจนถึงช่วงที่ถนนผดุงด้าวตัดผ่าน อาคารร้านค้า ตอนต้นถนนด้านสะพานหันปัจจุบันเป็นร้านค้าขายผ้าเป็นส่วนมาก นอกนั้นก็มีย่านขายเพชรนิลจินดา ร้านขายอุปกรณ์ประดิษฐ์ดอกไม้ชำร่วย ร้านขายอุปกรณ์ตัดเย็บเสื้อผ้า ช่วงกลาง ๆ ถนน เป็นร้านขายส่งผ้า ของใช้เบ็ดเตล็ดเครื่องเขียน

ในครั้งต้นกรุงรัตนโกสินทร์ บริเวณที่เป็นวังหลวงฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยานี้ แต่เดิมเป็นที่อยู่ของพระยาราชเศรษฐีและบรรดาชาวจีนตั้งบ้านเรือนมาแต่ครั้งแผ่นดินสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ปฐมกษัตริย์แห่งมหาจักรีบรมราชวงศ์เสด็จขึ้นครองราชย์ ได้โปรดให้ย้ายเมืองหลวงข้ามปากแม่น้ำเจ้าพระยามาฝั่งตะวันออก เนื่องจากทรงต้องพระราชประสงค์พื้นที่ดังกล่าว อันเหมาะแก่การสร้างพระราชมนเทียร จึงพระราชทานที่ดินบริเวณบ้านสามเพ็งเป็นการชดเชย

ต่อมาในช่วงแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 นั้น ได้มีชาวจีนจำนวนมากหลั่งไหลเข้ามาพำนักพักพิงพึ่งพระบรมโพธิสมภาร ทำให้เกิดการขยายตัวของกิจการจำนวนพลเมืองจนกลายเป็นชุมชนหนาแน่น ความเจริญต่าง ๆ ก็ยิ่งปรากฏชัดขึ้น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้บรรดาชาวจีนไปรวมตัวตั้งหลักแหล่งที่บริเวณท่าน้ำวัดสัมพันธวงศหรือวัดเกาะจากแนวเขตริมแม่น้ำเจ้าพระยาตั้งแต่หน้าวัดสัมพันธวงศเรื่อยไปตามทิศตะวันตกติดกับท่าน้ำราชวงศ์เป็นถิ่นฐานสืบเนื่องมาทุกวันนี้และเมื่อนานเข้าก็เรียกขานกลายเป็น สำเพ็ง บริเวณนี้นับเป็นชุมชนชาวจีนที่มีขนาดใหญ่ นอกจากนี้ยังเป็นศูนย์กลางการค้าสำคัญและเป็นแหล่งร้านค้าขายปลีก ขายส่งที่คึกคักของกรุงเทพฯ มายาวนาน (วิภา โรจนราธา, 2557)

2.1.2 แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับทำเลที่ตั้ง

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับทำเลที่ตั้ง โดยสรุป ดังนี้

ประสงค์ ชิงชัย (2527) ที่ตั้งของประเทศไทยโดยทั่วไปแล้วมีความสัมพันธ์เป็นอย่างมากกับพลังอำนาจของชาติและมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของประเทศในความสัมพันธ์กับการเมือง

ระหว่างประเทศอีกด้วย นอกจากนี้ที่ตั้งยังเป็นปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวกับความเจริญและความปลอดภัยของประเทศ ทั้งยังแสดงถึงฐานะทางยุทธศาสตร์ต่างกัน ตลอดจนครอบคลุมไปถึงการปกครองและการบริหารให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน คุณค่าของที่ตั้งของประเทศนี้อาจเปลี่ยนแปลงไปได้ตามกาลสมัย โดยเฉพาะในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงทางการคมนาคมขนส่งและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้

ฉัตรชัย พงศ์ประยูร (2549) กล่าวว่า พื้นที่ทางภูมิศาสตร์มีอิทธิพลต่อทำเลที่ตั้งซึ่งมนุษย์เกี่ยวข้องกับ เป็นแหล่งที่แสดงออกถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และสภาพแวดล้อม นักภูมิศาสตร์มิได้สนใจพื้นที่เพื่อตัวมันเองแต่สนใจปรากฏการณ์ในพื้นที่ ซึ่งหมายถึงรูปแบบและกิจกรรมในพื้นที่ ซึ่งรวมเอาสิ่งที่เป็นธรรมชาติหรือมนุษย์ หรือทั้ง 2 อย่างก็ได้ เช่น แหล่งท่องเที่ยวสัมพันธ์กับภูมิประเทศ ภูมิอากาศและศูนย์กลางประชากร

2.1.3 แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดยสรุป ดังนี้

สมบัติ กาญจนกิจ (2560) การท่องเที่ยวในครั้งแรกของศตวรรษที่ 20 คือ การเดินทางเพื่อความสุขหรือพักผ่อนหย่อนใจ (Pleasure Travel) ได้มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วภายใต้การสนับสนุนโดยทัศนคติที่ดีของผู้คนที่มีต่อการท่องเที่ยวความอยากรู้อยากเห็นโลกภายนอก เนื่องจากแรงกระตุ้นของระบบสื่อในปัจจุบันการเดินทางท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นที่ใดก็ตามมีความปลอดภัยทั้งจากโรคภัยและอุบัติเหตุมากกว่าเดิม สภาพทางการเมืองในประเทศต่างๆ ก็มีความมั่นคงและสงบ (Stability) การทำหนังสือเดินทางของนักท่องเที่ยวที่ออกโดยประเทศต่างๆ โดยเฉพาะประเทศอังกฤษก็ลดความยุ่งยากและสลับซับซ้อนลง และใน ค.ศ. 1860 ปรากฏว่าทุกประเทศในยุโรปยกเลิกการออกหนังสือเดินทางสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางในระหว่างประเทศยุโรปหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 1 เป็นต้นมา จนกระทั่งล่วงเข้าสมัยของการเริ่มเดินทางโดยทางอากาศ กิจการรถไฟชบเซาลงอย่างหนัก การเข้ามาสู่วงการเดินทางท่องเที่ยวของการบินมิใช่แต่จะทำให้กิจการรถไฟต้องหดตัวลงเท่านั้น กิจการเดินเรือข้ามสมุทร (Ocean Liner) ก็หดตัวลงไปด้วย ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 ก็ยังไม่รุนแรงมากนัก เพราะกิจการบินในสมัยนั้นยังไม่ดีพอ ไม่สะดวกสบายและถ้าเดินทางไกลๆจะต้องแวะหลายแห่ง (Stopover) เพื่อเติมน้ำมันหรือขนถ่ายผู้โดยสาร ที่สำคัญ คือ ราคาแพง กิจการบินในระยะแรกจึงเน้นวัตถุประสงค์ไปที่การขนส่งไปรษณีย์มากกว่าจะขนส่งผู้โดยสาร อีกอย่างหนึ่งที่จะลืมไม่ได้ คือ การเดินทางท่องเที่ยวโดยการตั้งแคมป์ (Camping) ซึ่งเริ่มต้นราว ค.ศ. 1930 และเป็นที่ยอมรับกันมาก

ในบรรดาหนุ่มสาวและครอบครัวของคนหนุ่มสาวที่ยังแข็งแรง

การท่องเที่ยวในครั้งหลังของศตวรรษที่ 20 ผลของสงครามโลกครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ทำให้กองทหารจากประเทศต่าง ๆ ต้องเดินทางเข้าไปหรือผ่านประเทศ ทั้งที่เป็นมิตรและศัตรูไม่แต่เพียงเข้าประเทศเท่านั้น บางครั้งจะต้องข้ามทวีปด้วย ทำให้เกิดการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวอยากเห็นวัฒนธรรมและความแปลกของประเทศอื่น การปฏิบัติการดังกล่าว ทำให้วัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของประเทศต่าง ๆ มีการแลกเปลี่ยนกัน และผลของสงครามทั้งสองครั้งดังกล่าวที่สำคัญมากคือ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีทางการบินอย่างรุนแรง ทำให้เกิดเครื่องบินที่ทันสมัยความเร็วสูงจนกระทั่งนำไปสู่อุตสาหกรรมการบินพาณิชย์ และตั้งแต่ ค.ศ. 1970 เป็นต้นมา การประดิษฐ์รถยนต์ส่วนตัว (Private Car) และการพัฒนาด้านถนนหนทางได้ส่งเสริมให้เกิดการเดินทางด้วยตนเองของนักท่องเที่ยว

2.1.4 แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยสรุป ดังนี้ การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมนั้น นักท่องเที่ยวถูกดึงดูดให้มาเที่ยวโดยวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมชาวบ้านเป็นเหตุผลหลักของการท่องเที่ยว ซึ่งการท่องเที่ยวไม่สามารถพัฒนาไปได้ถ้าไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนในท้องถิ่น (ชูศักดิ์ วิทยาค, 2554)

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นรูปธรรมการท่องเที่ยวประเภทหนึ่ง ซึ่งเน้นความสำคัญกับแหล่งท่องเที่ยว ที่เกี่ยวข้องกับมรดกประเพณีที่สืบทอดต่อ ๆ กันมา และวัฒนธรรมที่ดึงดูดความสนใจ โดยสิ่งที่ดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยวนั้น มีหลายอย่างประกอบด้วยวิถีชีวิต พิพิธภัณฑสถาน การแสดงแหล่งโบราณคดี ศิลปะ ละคร การแสดงดนตรีสากล และการแสดงดนตรีพื้นบ้าน ประเพณี พิธีกรรมทางศาสนา หัตถกรรม งานฝีมือและการกระทำอื่น ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม (ปฐมมา หาเรือนทรง, 2560 อ้างจาก จุฑามาศ คงสวัสดิ์, 2550)

บุญออกงาม เอี่ยมศรีปลั่ง (2561) ให้ความหมายว่า การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม คือ การเดินทางไปศึกษาหาความรู้ในพื้นที่ทางวัฒนธรรมที่มีอยู่แล้วในแต่ละท้องถิ่น ในบริเวณที่มีคุณลักษณะที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ควรต้องเคารพในวัฒนธรรมของกันและกัน ในการไปท่องเที่ยว เพื่อก่อให้เกิดมิตรภาพความรู้ความเข้าใจและความซาบซึ้งตรึงใจในวัฒนธรรมของชุมชนนั้น ๆ

2.1.5 แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ โดยสรุป ดังนี้

พรทิพย์ สัมปตตะวนิช (2546) ได้สรุปประเด็นสำคัญในการให้ความหมายของคำว่าแรงจูงใจ ดังนี้

1. แรงจูงใจมีรากฐานมาจากความต้องการ (need) หรือสิ่งกระตุ้น (motives) ซึ่งทั้ง 2 คำนี้ สามารถใช้ได้ในความหมายเดียวกัน
2. แรงจูงใจเกี่ยวข้องกับพลัง (force) หรือแรงขับ (drive) ที่เป็นตัวผลักดันให้เกิดพฤติกรรม
3. แรงจูงใจก่อให้เกิดพฤติกรรม (behavior) ซึ่งจะมีความเข้มข้นและทิศทางที่ต่างกัน คือ พฤติกรรมที่แต่ละบุคคลกระทำนั้นอาจแตกต่างกันไป เนื่องจากตัวแปรที่เข้ามาแทรกแซง

4. พฤติกรรมที่เลือกกระทำนั้นกระทำเพื่อเป้าหมายของตนเอง คือ ตอบสนองความต้องการนั่นเอง

กิงแก้ว ทรัพย์พระวงศ์ (2554) กล่าวถึง ความหมายของแรงจูงใจว่า โดยทั่วไปมนุษย์มีความต้องการทางชีวภาพเพื่อความอยู่รอดของชีวิต เช่น มนุษย์ต้องกิน ต้องดื่ม ต้องการอากาศหายใจ จึงทำให้เกิดแรงขับขึ้น เช่น ความหิว ความกระหาย แต่ความต้องการบางอย่างไม่ได้ทำให้เกิดแรงขับเสมอไป เช่น มนุษย์ต้องการออกซิเจนเพื่อช่วยในการเผาผลาญอาหารในร่างกาย ความต้องการแบบนี้ไม่สามารถทำให้เกิดแรงขับแรงขับทุก ๆ อย่าง จึงไม่ใช่ผลผลิตของความต้องการ แรงขับทางจิตใจ เช่น ความอยากรู้ อยากเห็น อยากสำรวจ ไม่ได้เกิดจากความต้องการของร่างกาย แต่เป็นอิทธิพลภายในที่ทำให้เกิดแรงจูงใจ สิ่งล่อใจ (incentive) ทำให้มนุษย์เกิดพฤติกรรมไปสู่เป้าหมาย

สุรพล เพชรไกร (2554) ระบุความหมายของ แรงจูงใจ ว่า คือสิ่งใด ๆ ที่ทำให้เกิดพฤติกรรมหรือการกระทำขึ้น ก่อนที่คนจะมีพฤติกรรมใด ๆ ขึ้นมา ต้องเริ่มด้วยกระบวนการของความคิด คือ ต้องอาศัยประสบการณ์ มีการลำดับเหตุการณ์ที่ผ่านมาเข้าด้วยกัน แล้วเกิดการตัดสินใจที่จะกระทำขึ้น ฉะนั้นหากจะมีการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรม ต้องศึกษาลึกลงไปถึงขั้นที่ว่าอะไรทำให้เกิดความคิด ทำให้เกิดการตัดสินใจและเกิดการลงมือกระทำในที่สุด ดังนั้นเราจึงต้องทราบเรื่องแรงจูงใจ อันเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดพฤติกรรมขึ้นด้วย

2.1.6 แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยว

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยว โดยสรุป ดังนี้

สมบัติ กาญจนกิจ (2560) กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวปัจจัยหรือเงื่อนไขที่ส่งเสริมให้มีการขยายตัวของการเดินทางท่องเที่ยวและก่อนที่จะเกิดการเดินทางมีอยู่ 2 ประการ คือ

1. สภาพเอื้อต่อการท่องเที่ยว เป็นเงื่อนไขที่จะทำให้ผู้คนสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้ ได้แก่ เวลา (Time) และ รายได้ (Income) สำหรับเรื่องปัจจัยเวลา สามารถจะอธิบายได้โดยง่ายว่าคนเราจะเดินทางท่องเที่ยวได้จำเป็นต้องมีเวลาว่างพอเสียก่อน สำหรับเรื่องรายได้นั้น เป็นปัจจัยสำคัญมาก เพราะถ้าขาดรายได้ก็ไม่สามารถจะเดินทางได้ แต่คำว่า รายได้ นี้ น่าจะหมายถึงรายได้หลังจากหักรายจ่ายที่จำเป็นในการดำรงชีวิต เช่น ที่อยู่อาศัย อาหาร เสื้อผ้า หรือค่าใช้จ่ายที่จ่ายเพราะความเจ็บไข้ได้ป่วยเสียก่อน เหลือเท่าใดแล้วจึงจะนำไปใช้จ่ายในการท่องเที่ยวได้ รายได้ตรงนี้จึงเป็นรายได้หลังหักค่าใช้จ่ายแล้ว (Disposable Income) สรุปได้ว่าทั้งเวลาและรายได้ จะเป็นมูลเหตุปัจจัยให้เกิดการท่องเที่ยวได้
2. แรงจูงใจเพื่อการท่องเที่ยว (Travel Motivation) แรงกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ การจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมต่างๆ (Travel Facilities) สิ่งอำนวยความสะดวกที่จะกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ การขนส่ง ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการท่องเที่ยวแบบแยกกันไม่ออก นักเดินทางต้องการการขนส่งที่รวดเร็ว ปลอดภัย มีความสะดวกสบาย และราคาพอที่จะทำให้สามารถใช้บริการได้ ถ้าราคาแพงเกินไปแรงกระตุ้นก็จะน้อยลง

2.2 ข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ย่านเยาวราช

วัดบำเพ็ญจินพรต ตั้งอยู่ที่ถนนเยาวราช แขวงจักรวรรดิ เขตสัมพันธวงศ์ เดิมเป็นศาลเจ้าชื่อ “ยงฮกอำ” สร้างตั้งแต่พ.ศ. 2338 พระอาจารย์สกเห็ง ได้ปฏิสังขรณ์ศาลพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ และเปลี่ยนชื่อเป็น “ยงฮกอำ” เมื่อพ.ศ. 2430 และพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ได้พระราชทานนามวัดว่า “วัดบำเพ็ญจินพรต” ซึ่งนับว่าเป็นวัดจีนนิกายแห่งแรกในประเทศไทย วัดนี้ได้รับการบูรณะปฏิสังขรณ์ครั้งใหญ่ ในพ.ศ. 2517 (อรศิริ ปาณินท์, 2532)

วัดกุศลสมาคร ตั้งอยู่ถนนราชวงศ์ แขวงสัมพันธวงศ์ เขตสัมพันธวงศ์ ก่อตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2384 และได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อพ.ศ. 2400 นิยมเรียกกันเป็นภาษาจีนว่า “โผว ฮกหยี่” ได้รับพระราชทานนามว่า “วัดกุศลสมาคร” ซึ่งมีความหมายว่า “วัดที่มีแต่ความดี ความบริสุทธิ์ ดุจน้ำในสาคร” วัดกุศลสมาครไม่มีหลักฐานใดๆ ปรากฏชัดว่า ผู้ใดเป็นผู้ถวายที่ดินให้ตั้งวัด เพราะหลักฐานบางส่วนถูกไฟไหม้ทำลายไปในคราวที่เกิดอัคคีภัยในอดีต ได้แต่เพียงสันนิษฐานว่า ตระกูลของท่านพระเจริญราชชน (เท่ง เลหาเศรษฐี) เป็นผู้มอบที่ดินให้วัด เพราะตามหลักฐานที่ปรากฏชัดในเอกสารหอจดหมายเหตุแห่งชาติ (Chinatown Yaowarach, 2561)

วัดโลกานุเคราะห์ ตั้งอยู่ถนนราชวงศ์ แขวงจักรวรรดิ เขตสัมพันธวงศ์ เป็นวัด

ในพระพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน ที่สร้างขึ้นในช่วงปลายรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 3 หรือเมื่อประมาณปีพ.ศ.2394 โดยพ่อค้าชาวจีนและชาวญวนร่วมกันสร้างเป็นสำนักสงฆ์เพื่อใช้เป็นศาสนสถานประกอบศาสนกิจตามลัทธิพิธีทางฝ่ายพระพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน สำหรับชื่อวัดโลกานุเคราะห์นั้น ได้รับพระราชทานนามจากรัชกาลที่ 5 (Chinatown Yaowarach, 2561)

วัดมิ่งกรมลาวาส ตั้งอยู่ที่ ถนนเจริญกรุง เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย สร้างเมื่อพ.ศ. 2414 ใช้เวลาก่อสร้างประมาณ 8 ปี โดยให้ชื่อว่า “วัดเล่งเน่ยยี่” นับว่าเป็นวัดพุทธศาสนาแบบมหายานที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทยในยุคนั้น พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 6 พระราชทานนามวัดว่า “วัดมิ่งกรมลาวาส” และพระราชทานสมณศักดิ์แก่พระอาจารย์สกเห็งเป็นพระอาจารย์จิวังสสมาธิวัตร เจ้าคณะใหญ่จีนนิกายองค์แรกของประเทศไทย (อรศิริ ปาณินท์, 2532)

2.3 งานศึกษาที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษางานศึกษาที่เกี่ยวข้อง โดยสรุป ดังนี้

อรศิริ ปาณินท์ (2532) เขียนรายงานการวิจัยเรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบวัดจีนในกรุงเทพฯ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบลักษณะของการวางผังบริเวณ สถาปัตยกรรม ศิลปกรรม รูปเคารพ และประติมากรรม รวมทั้งกิจกรรมซึ่งสัมพันธ์กับการใช้สอยทุกประเภททั้งกิจกรรมศาสนา ประเพณี กิจกรรมชุมชนและอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องการศึกษาถึงการผสมผสานของวัฒนธรรมไทยและจีนที่ส่งผลมายังสถาปัตยกรรม ศิลปกรรม และการวางผังบริเวณของวัด โดยการสำรวจทางด้านกายภาพด้วยภาพถ่าย แผนที่ และแผนที่ ผนวกกับการศึกษาข้อมูลทั่วไปทางด้านเอกสาร โดยเลือกศาสนสถานที่ยื่นทะเบียนเป็นวัด ซึ่งมีทั้งพุทธาวาสและสังฆาวาสที่ปรากฏหลักฐานว่ามี 4 วัด คือ วัดบำเพ็ญจินพรต ถนนเยาวราช วัดมิ่งกรมลาวาส ถนนเจริญกรุง วัดทิพยวารีวิหาร ถนนตรีเพชร และวัดโพธิ์แมนคุณาราม ถนนสาธุประดิษฐ์ ผลการศึกษาพบว่า วัดที่มีการวางผังตามระบบสถาปัตยกรรมแบบจีนมีเพียง 2 วัด คือ วัดมิ่งกรมลาวาสและวัดโพธิ์แมนคุณาราม รวมทั้งมีรูปลักษณะสถาปัตยกรรมเป็นแบบวัดจีนในประเทศจีนอีกด้วย ประเด็นที่สำคัญที่ค้นพบในการศึกษาพบว่า วัดที่วางผังระบบสถาปัตยกรรมแบบจีนมีการเน้นแกนหลักด้านทิศเหนือได้และมีการจัดลำดับความสำคัญของอาคารตามลำดับในแนวแกน จากการศึกษาเปรียบเทียบทั้งหมดได้สรุปว่า วัดพุทธศาสนาแบบจีนที่สร้างยุคหลังจะได้รับการผสมผสานทางวัฒนธรรมรอบด้านจากสังคมไทยมากกว่าวัดที่สร้างในยุคเริ่มแรกเมื่อ 100 ปีที่แล้ว และมีแนวโน้มว่าลักษณะรูปทรง

สถาปัตยกรรมแบบจีนจริง ๆ จะมีโอกาสหาดูได้ยากขึ้นจากวัดในยุคหลัง สาเหตุมาจากระบบเศรษฐกิจ สังคม และเทคนิคการก่อสร้าง ตลอดจนฝีมือช่าง

ศรินท์ทิพย์ คาวาโนเบะ (2554) ศึกษาแรงจูงใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทย กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดน่าน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)ศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาท่องเที่ยวอำเภอเมือง จังหวัดน่าน 2)ศึกษาแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวอำเภอเมือง จังหวัดน่าน 3)ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาท่องเที่ยวอำเภอเมือง จังหวัดน่าน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดน่าน จำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในอำเภอเมือง จังหวัดน่าน เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยส่วนใหญ่มีอายุ 26-30 ปี มีสถานภาพสมรส และมีภูมิลำเนาอยู่ภาคกลาง ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวมีแรงจูงใจมากที่สุด คือ ด้านแหล่งท่องเที่ยวทางศาสนา ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ สถานที่ที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวมากที่สุด คือ วัดภูมินทร์ ช่วงฤดูที่น่าจะเดินทางมาท่องเที่ยว คือ ช่วงฤดูหนาว มีระยะเวลาการเดินทางมาพักค้างคืนมากกว่าเดินทางมาเช้า-เย็นกลับ สถานที่เลือกพัก คือ โรงแรม และมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว 3,001-7,000 บาท

กรรณิกา คำดี (2558) ศึกษาวัดและศาสนสถานในมิติของการท่องเที่ยว วัดอุประสงค์ของการศึกษา เพื่อวิเคราะห์ความคาดหวังที่มีต่อการท่องเที่ยวแนวทางศาสนาของนักท่องเที่ยว ชาวบ้านในชุมชน และพระภิกษุ ในวัดป่าสาละวัน จังหวัดนครราชสีมา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บข้อมูลจากเอกสาร การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักท่องเที่ยว พระ คนในชุมชน ผลการวิจัย พบว่า 1.มุมมองของพระภิกษุที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในวัด คือ พระภิกษุต้องการให้เข้ามาปฏิบัติธรรมเป็นหลักและพักผ่อนหย่อนใจเป็นเรื่องรอง 2.ความคาดหวังของพระภิกษุที่มีต่อนักท่องเที่ยว คือ อยากให้นักท่องเที่ยวมาปฏิบัติธรรม โดยให้ปฏิบัติตามครูบาอาจารย์ 3.ความคาดหวังของพระภิกษุที่มีต่อชุมชนและชาวบ้าน คือ อยากให้ชุมชนมีส่วนร่วมช่วยเหลือวัด อยากให้ปฏิบัติตามข้อวัตร อยากให้มาทำบุญตามประเพณี อยากให้สนับสนุนกิจกรรมของวัด มุมมองของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในวัดมี 2 แนวคิด แนวคิดที่ 1 เห็นด้วย แนวคิดที่ 2 ไม่เห็นด้วย เพราะวัดควรเป็นที่ประกอบศาสนกิจและศาสนพิธี ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่มีต่อวัด คือ วัดควรเป็นแหล่งเรียนรู้ หลักธรรม คำสอนของศาสนา และความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชนและชาวบ้าน คือ ชุมชนควรให้ความร่วมมือ เมื่อสอบถามข้อมูลการท่องเที่ยว ส่วนมุมมองของชุมชนและชาวบ้านเกี่ยวกับการท่องเที่ยวภายในวัด คือ ชุมชนเห็นด้วยกับ

การท่องเที่ยวแนวพุทธและท่องเที่ยวเชิงพักผ่อนหย่อนใจ ความคาดหวังของชุมชนและชาวบ้านที่มีต่อวัด คือ วัดควรเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ศาสนา ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมท้องถิ่น สุดท้าย คือ ความคาดหวังของชุมชนและชาวบ้านที่มีต่อนักท่องเที่ยว คือ อยากให้นักท่องเที่ยวให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎของวัดและช่วยรักษาสภาพแวดล้อม

นรุตม์ คุปต์ธนโรจน์ (2558) ศึกษาอ่านไข่น้ำทาวน์เยาวราช พื้นที่การนำเสนออัตลักษณ์เชิงซ้อนของวัฒนธรรมความเป็นจีนในสังคมไทยร่วมสมัย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)ศึกษาวิธีการนำเสนออัตลักษณ์วัฒนธรรมความเป็นจีนในย่านไข่น้ำทาวน์เยาวราชในบริบทสังคมไทยร่วมสมัย 2)วิเคราะห์อัตลักษณ์เชิงซ้อนที่มีลักษณะหลากหลายในพื้นที่ทางวัฒนธรรมในย่านเยาวราช 3)วิเคราะห์ปัจจัยและบริบททางสังคมที่มีผลต่อการนำเสนออัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม โดยศึกษาผ่านพื้นที่ทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในย่านได้แก่เทศกาลตามประเพณีจีน จำนวน 4 เทศกาล คือ เทศกาลตรุษจีน เทศกาลบ๊ะจ่าง เทศกาลไหว้พระจันทร์และเทศกาลกินเจ โดยเก็บข้อมูลตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ.2555 – พ.ศ.2558 รวมถึงแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมในย่าน ผลการศึกษา พบว่า ในพื้นที่เยาวราชมีกลุ่มที่จัดเทศกาลและแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมในบริบทต่าง ๆ อยู่ 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่หนึ่ง คือ สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์ สภาวัฒนธรรมเขตสัมพันธวงศ์ นักการเมืองท้องถิ่นและบริษัทออร์กาไนเซอร์ และกลุ่มที่สอง คือ ผู้จัดระดับชุมชน มีทั้งสิ้น 3 ชุมชน คือ ชุมชนเวียงนครเกษม ชุมชนตลาดน้อย และชุมชนเจริญไชย ในด้านอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมความเป็นจีนที่นำเสนอ คือ อัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ อัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับวิถีชีวิต เช่น อาหาร อาชีพ พิธีกรรม ความเชื่อ และอัตลักษณ์การเป็นคนไทยเชื้อสายจีนได้ร่วมพระบรมโพธิสมภาร ทั้งนี้อัตลักษณ์ที่นำเสนอ นับว่าเป็นอัตลักษณ์เชิงซ้อนที่หลากหลายและซ้อนทับ อีกทั้งยังมีความซับซ้อนของผู้สร้างและนำเสนออัตลักษณ์ ซึ่งลักษณะเชิงซ้อนดังกล่าวจะแปรไปตามปฏิสัมพันธ์ที่คนในพื้นที่ต้องเผชิญด้วย เช่น นักท่องเที่ยวกลุ่มทุน นอกจากนี้ยังพบว่า การนำเสนออัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมความเป็นจีนเกิดขึ้นท่ามกลางบริบทของการท่องเที่ยวและบริบทของโลกาภิวัตน์ทั้งในมิติของบุคคล เทคโนโลยี ทุน สื่อไร้พรมแดน และอุดมการณ์ซึ่งเป็นบริบททางสังคมที่สำคัญที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

ปฐมา หาเรือนทรง (2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางมาไหว้พระ 9 วัด ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1.ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาไหว้พระ 9 วัด ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2.เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางมาไหว้พระ 9 วัด ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามพฤติกรรมการท่องเที่ยว 3.เพื่อ

เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางมาไหว้พระ 9 วัด ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ ข้อมูลลักษณะพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทย ข้อมูลระดับความพึงพอใจ ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับด้านประชากรศาสตร์พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31-40 ปี และมีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน ระดับการศึกษาปริญญาตรี ผลการศึกษาข้อมูลพฤติกรรม พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เคยมาไหว้พระในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเพื่อสร้างบุญสร้างกุศล และผลการศึกษาข้อมูลระดับความพึงพอใจ พบว่า ปัจจัยด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก (ในวัด) ปัจจัยด้านบุคลากร พระ เจ้าหน้าที่ผู้ประกอบการร้านค้า ปัจจัยด้านกระบวนการในการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย และสุดท้ายปัจจัยด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

วรรณวีร์ บุญคุ้ม (2560) ศึกษาแรงจูงใจในการมาเยือนวัดสำคัญในจังหวัดเพชรบุรีและการรับรู้ที่มีอิทธิพลต่อการกลับมาเยือนซ้ำของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อ 1)ศึกษาแรงจูงใจปัจจัยในการมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัดสำคัญในจังหวัดเพชรบุรีของนักท่องเที่ยวชาวไทย 2)ศึกษาปัจจัยการรับรู้แหล่งท่องเที่ยวประเภทวัดสำคัญในจังหวัดเพชรบุรีของนักท่องเที่ยวชาวไทย 3)ศึกษาอิทธิพลของแรงจูงใจและการรับรู้ที่มีอิทธิพลต่อการกลับมาเยือนซ้ำแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัดสำคัญในจังหวัดเพชรบุรีของนักท่องเที่ยวชาวไทย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการลงสำรวจพื้นที่ศึกษาและใช้แบบสอบถามนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเยือนวัดสำคัญในจังหวัดเพชรบุรีจำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่า 1.นักท่องเที่ยวชาวไทยมีแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยววัดสำคัญในจังหวัดเพชรบุรี 6 ประเภทเรียงตามลำดับความสำคัญได้แก่ 1)ด้านการเรียนรู้และหาประสบการณ์ 2)ด้านการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรม 3)ด้านจิตวิญญาณ 4)ด้านการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง 5)ด้านจิตวิญญาณระดับลึก และ 6)ด้านการหลีกเลี่ยงหนีและพักผ่อน 2.นักท่องเที่ยวชาวไทยมีการรับรู้แหล่งท่องเที่ยวประเภทวัดสำคัญในจังหวัดเพชรบุรีที่สำคัญ 5 ลำดับคือ 1)การรับรู้ต่อสภาพ 2)การรับรู้ต่อความน่าเลื่อมใสศรัทธาของวัด 3)การรับรู้ต่อความสะดวก 4)การรับรู้ทางด้านจิตวิญญาณที่สามารถจับต้องได้ และ 5)การรับรู้ต่อประติมากรรม จิตรกรรมของวัด 3.การกลับมาเยือนซ้ำของนักท่องเที่ยวชาวไทยขึ้นอยู่กับปัจจัยการรับรู้ 2 ปัจจัย และปัจจัยแรงจูงใจ 4 ปัจจัย โดยปัจจัยการรับรู้ที่สำคัญที่สุด คือ การรับรู้ต่อความเลื่อมใสศรัทธาของวัด

รองลงมา คือ การรับรู้ทางด้านกายภาพ สำหรับปัจจัยแรงจูงใจที่ทำนายการกลับมาเยือนซ้ำที่สำคัญที่สุด คือ แรงจูงใจทางจิตวิญญาณ แรงจูงใจด้านการหลีกเลี่ยงหนีและพักผ่อน แรงจูงใจด้านการเรียนรู้และประสบการณ์ และแรงจูงใจทางจิตวิญญาณระดับลึก ตามลำดับ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาทำเลที่ตั้งและแรงจูงใจในการมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราชของนักท่องเที่ยว มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

- 3.1 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล
- 3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.3 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.5 กรอบการศึกษาและการวิเคราะห์

3.1 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ข้อมูลและแหล่งข้อมูลที่ใช้ประกอบการวิจัย จำแนกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และจากชุดแบบสอบถาม ที่ศึกษาแรงจูงใจในการมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราช ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านสถานที่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านค่าใช้จ่าย และด้านการคมนาคม จำนวน 250 ชุด

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าจากภาพถ่ายดาวเทียม พิกัดทางภูมิศาสตร์ หนังสือ บทความวิชาการ รายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วารสาร และสื่อออนไลน์ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลเบื้องต้นและเป็นแนวคิดพื้นฐานประกอบการศึกษาเรื่องทำเลที่ตั้ง พัฒนาการ และแรงจูงใจ

3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียมจาก Google Maps และพิกัดทางภูมิศาสตร์ จาก Google Earth เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่ตั้งของวัดทั้ง 4 แห่ง

รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ด้วยการสัมภาษณ์ ผู้รู้ และเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) อาทิ หนังสือ บทความวิชาการ รายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วารสาร และสื่อออนไลน์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลพัฒนาการของวัดทั้ง 4 แห่ง

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวประเภทวัดจีน

ย่านเยาวราช โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 250 ชุด ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience Sampling) จากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในแหล่งวัดจีน ย่านเยาวราช ที่เป็นพื้นที่ศึกษาทั้ง 4 แห่ง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลในจำนวนที่แตกต่างกัน ดังนี้ วัดบำเพ็ญจีนพรต (ย่งฮกยี่) วัดกุศลสมาคร (โผว ฮก ยี่) วัดโลกานุเคราะห์ (ตื้อเตีตื้อ) แห่งละ 50 ฉบับ และวัดมังกรกม- ลาวาส (วัดเล่งเน่ยยี่) จำนวน 100 ฉบับ เพื่อวิเคราะห์แรงจูงใจในการมาเยือนวัดจีน

3.3 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ตั้งของวัดทั้ง 4 แห่ง โดยใช้ข้อมูลพิกัดทางภูมิศาสตร์จาก Google Earth เลือกลงตำแหน่งที่ตั้งของวัดใน Google Maps เมื่อได้ข้อมูลที่ตั้งที่ถูกต้อง จึงนำมาเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ภาพถ่ายดาวเทียม ประกอบการบรรยาย

ข้อมูลพัฒนาการของวัดทั้ง 4 แห่ง จะถูกนำมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลจากแหล่งข้อมูลแต่ละแห่ง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง จากนั้นนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบการบรรยาย พร้อมภาพประกอบ

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามจำนวน 250 ชุด จากนั้นนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) ดังนี้

1. นำข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว มาแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)
2. นำข้อมูลการเดินทางของนักท่องเที่ยว มาแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)
3. นำข้อมูลแรงจูงใจในการมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราช จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากนั้นนำค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ที่ได้จากการวิเคราะห์มาแปลผลระดับแรงจูงใจ โดยใช้เกณฑ์ตามแนวคิดของลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) ดังนี้

4.21 – 5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
3.41 – 4.20	หมายถึง	ระดับมาก
2.61 – 3.40	หมายถึง	ระดับปานกลาง
1.81 – 2.60	หมายถึง	ระดับน้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ได้แก่ Google Maps และ Google Earth รวมทั้งแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการมาเยือนวัดจีนย่านเยาวราช โดยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ค้นคว้าศึกษาจากแนวความคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสรุปเนื้อหา เพื่อให้แบบสอบถามมีเนื้อหาครอบคลุมและได้ข้อมูลครบถ้วนตามที่ต้องการ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยลักษณะคำถามเป็นแบบหลายตัวเลือกและให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว

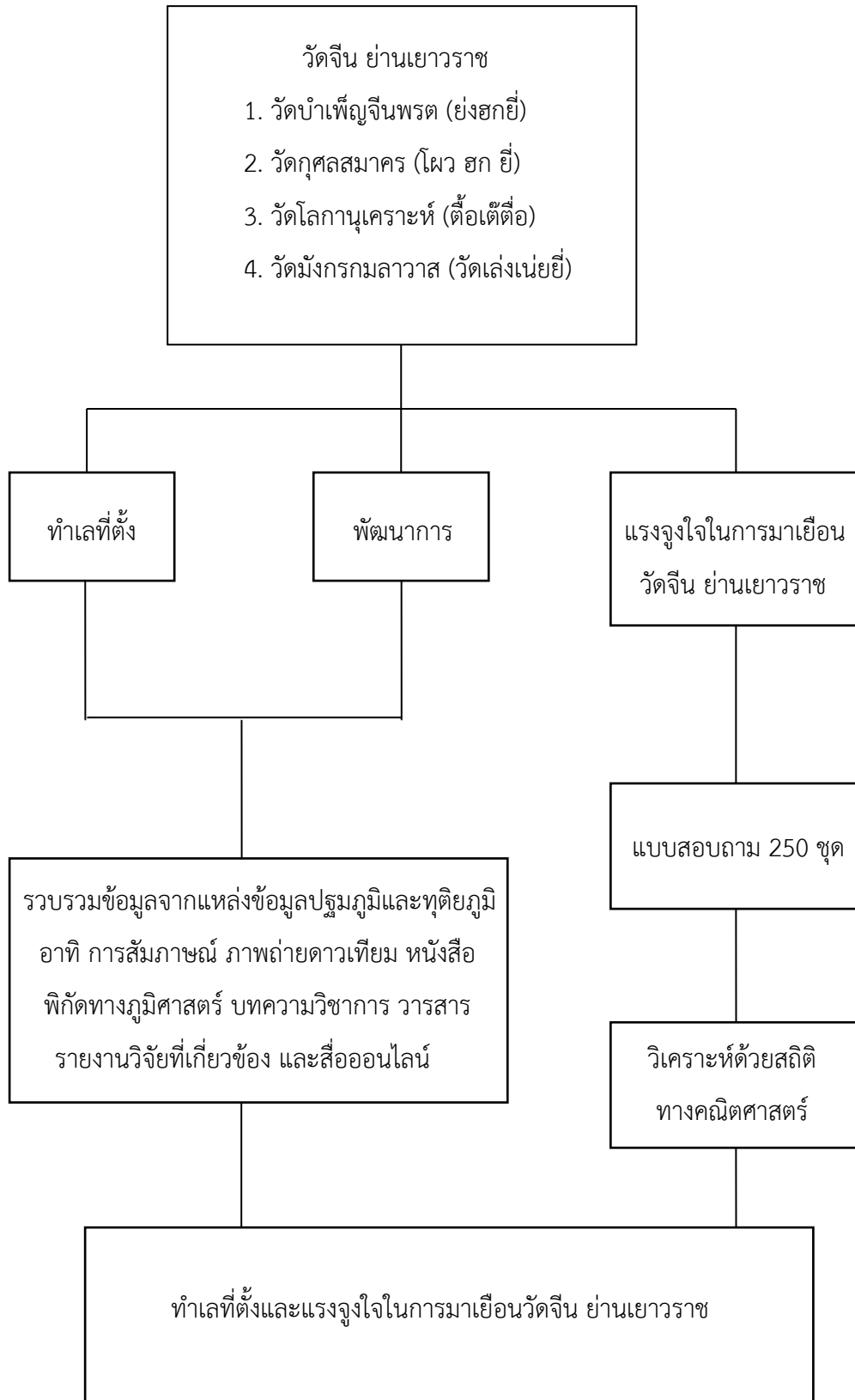
ตอนที่ 2 ข้อมูลการเดินทางของนักท่องเที่ยว ได้แก่ วัดจีนที่กำลังท่องเที่ยว จำนวนครั้งที่เคยมา วิธีการเดินทางและผู้ร่วมเดินทาง โดยลักษณะคำถามเป็นแบบหลายตัวเลือกและให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว

ตอนที่ 3 แรงจูงใจในการมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราช แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสิ่งดึงดูด ด้านสถานที่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านค่าใช้จ่าย และด้านการคมนาคม โดยลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ กำหนดค่าระดับการให้คะแนน ดังนี้

5 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมาก
3 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

3.5 กรอบการศึกษาและการวิเคราะห์

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาทำเลที่ตั้งและพัฒนาการของวัดจีน ย่านเยาวราช แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการมาเยือนวัดจีนของนักท่องเที่ยว เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดกรอบการศึกษาและการวิเคราะห์ จึงกำหนด ดังนี้

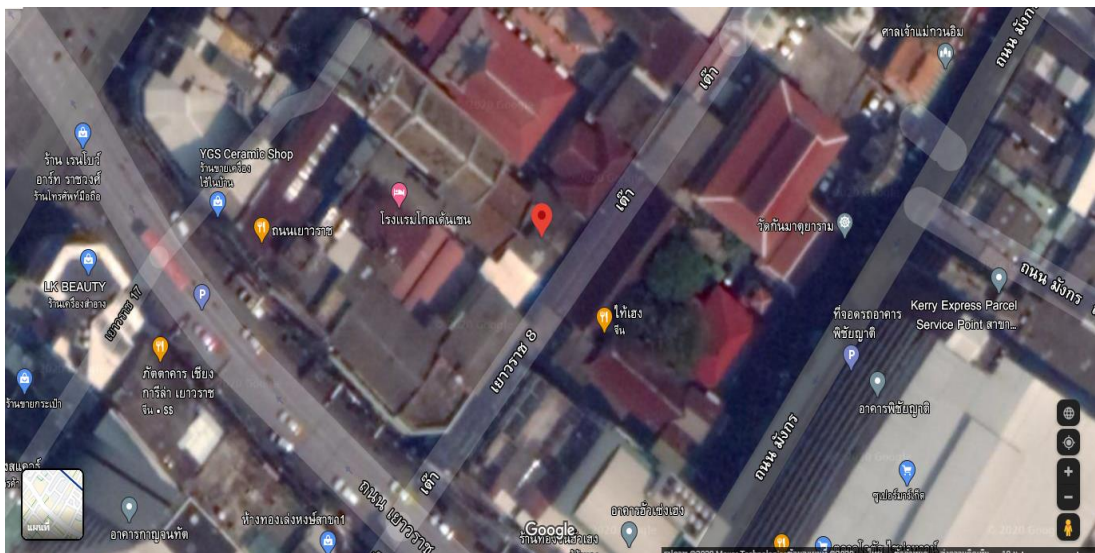
บทที่ 4

ทำเลที่ตั้งของวัดจีน ย่านเยาวราช

4.1 วัดบำเพ็ญจินพรต (ย่งฮกยี่)

วัดบำเพ็ญจินพรต ตั้งอยู่ที่ 324 เยาวราช 8 ตรอกวัดกันมาตุยาราม ถนนเยาวราช แขวงสัม-
พันธวงศ์ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร 10100 โทร : 02 222 4789

วัดบำเพ็ญจินพรต ที่ตั้ง $13^{\circ}44'31.81''$ N $100^{\circ}30'27.85''$ E

ภาพที่ 4.1 วัดบำเพ็ญจินพรต (ย่งฮกยี่)

ที่มา : Google Map (2563)

ตารางที่ 4.1 วิธีการเดินทางไปยังวัดบำเพ็ญจินพรตโดยรถโดยสารประจำทาง

สายรถ	ต้นทาง – ปลายทาง	ประเภทรถ	ช่วงเวลาเดินรถ
1	ถนนตึก – ท่าเตียน	• รถธรรมดา (ครีม –แดง) • รถเอกชนร่วมบริการ (มินิบัส)	04:30 – 23:00
4	ท่าเรือคลองเตย – ท่าหน้าภาษีเจริญ	• รถธรรมดา (ครีม –แดง) • รถปรับอากาศ (ขาว – น้ำเงิน)	รถบริการตลอดคืน
7	คลองขวาง – หัวลำโพง	• รถธรรมดา (ครีม –แดง)	รถบริการตลอดคืน
7	สมุทรสาคร – หัวลำโพง	• รถปรับอากาศ (ครีม – น้ำเงิน)	05:00 – 22:00
8	ตลาดแอปเปิ้ลแลนด์ – สะพานพุทธ CNG	• รถธรรมดา (ครีม –แดง) • รถปรับอากาศ (ขาว – น้ำเงิน)	04:00 – 00:00
21	วัดคู่สร้าง – จุฬา	• รถธรรมดา (ครีม –แดง) • รถปรับอากาศ (ขาว – น้ำเงิน)	04:30 – 22:00
25	อุ่มพรักษา – บ่อดิน – ท่าช้าง	• รถธรรมดา (ครีม –แดง)	04:30 – 22:00
35	สถานีขนส่งผู้โดยสารกรุงเทพฯ (ตลิ่งชัน) – วันสน	• รถปรับอากาศ (ขาว – น้ำเงิน) • รถเอกชนร่วมบริการ (ครีมแดง)	05:00 – 23:00
37	แจ่งร้อน – มหานคร	• รถปรับอากาศ (ยูโรทู) • รถปรับอากาศ (ขาว – น้ำเงิน)	04:10 – 22:30
40	สถานีขนส่งผู้โดยสารกรุงเทพฯ (สายใต้) – ตลาดลำสำลี (CNG)	• รถธรรมดา (ครีม –แดง) • รถปรับอากาศ (ขาว – น้ำเงิน)	05:00 – 22:00
43	รร. ศึกษานารี 2 – เทเวศน์	• รถธรรมดา (ครีม –แดง) • รถเอกชนร่วมบริการ (มินิบัส)	05:00 – 22:00
48	วิทยาเขตรามคำแหง – วัดพระเชตุพน	• รถเอกชนร่วมบริการ (ครีมขาว – น้ำเงิน)	05:00 – 22:00
48	มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2 – วัดโพธิ์	• รถเอกชนร่วมบริการปรับอากาศ (เหลือง)	05:00 – 22:00
49	หมอชิตใหม่ – หัวลำโพง	• รถธรรมดา (ครีม –แดง) • รถปรับอากาศ (ยูโรทู)	05:00 – 21:00
53	วงกลมรอบเมืองเทเวศร์ (ซ้ายขวา) – วงกลมรอบเมืองเทเวศร์ (ซ้ายขวา)	• รถธรรมดา (ครีม –แดง) • รถเอกชนร่วมบริการ (มินิบัส)	04:45 – 22:30

ตารางที่ 4.1 วิธีการเดินทางไปยังวัดป่าเพ็ญจินพรตโดยรถโดยสารประจำทาง (ต่อ)

สายรถ	ต้นทาง – ปลายทาง	ประเภทรถ	ช่วงเวลาเดินรถ
73 ก.	อู่สวนสยาม – สะพานพุทธ	• รถปรับอากาศ (ยูโรทู)	-
85	วัดแจ้งร้อน – สถานีรถไฟหัวลำโพง	• รถธรรมดา (ครีม – แดง)	05:00 – 21:00
204	กทม. 2 – ทำนํ้าราชวงศ์	• รถธรรมดา (ครีม – แดง) • รถปรับอากาศ (ยูโรทู)	04:15 – 22:00
507	ปากน้ำ – ถนนพระราม 4 – สถานี ขนส่งผู้โดยสาร (ตลิ่งชัน)	• รถเอกชนร่วมบริการ (ครีมแดง)	05:00 – 22:00
529	แสมดำ – สถานีขนส่งผู้โดยสาร (จตุจักร)	• รถปรับอากาศ (ขาว – น้ำเงิน)	05:00 – 22:00
542	วงกลมตลิ่งชัน – อนุสาวรีย์ชัยฯ – วง เวียนใหญ่	• รถปรับอากาศ (ขาว – น้ำเงิน)	05:00 – 22:00

ตารางที่ 4.2 วิธีการเดินทางไปยังวัดป่าเพ็ญจินพรตโดยทางเรือ

ประเภทเรือ	ต้นทาง – ปลายทาง	วันที่เปิดให้บริการ	ช่วงเวลาเดินเรือ
เรือธรรมดา	ท่าเรือดินแดง – ท่าเรือราชวงศ์	ทุกวัน	06:00 – 20:00
เรือด่วนเจ้าพระยา	• ธงทอง ท่าวังหลัง – ท่าสาทร	จันทร์ – ศุกร์	09:15 – 19:00
	• ธงฟ้า ท่าพระอาทิตย์ – เอเชียทีค	จันทร์ – ศุกร์	09:15 – 17:30
	• ธงส้ม ท่านนทบุรี – ท่าวัดราชสิงขร	จันทร์ – ศุกร์	05:50 – 19:00
		เสาร์ – อาทิตย์	06:00 – 19:00
	• ธงเหลือง ท่านนทบุรี – ท่าสาทร	จันทร์ – ศุกร์	06:15 – 20:00
	• ธงเขียว ท่าปากเกร็ด – ท่าสาทร	จันทร์ – ศุกร์	06:00 – 18:05
	• ไม่มีธง ท่านนทบุรี – ท่าวัดราช สิงขร	จันทร์ – ศุกร์	06:45 – 16:30
	เรือด่วนปรับอากาศธงแดง นนทบุรี – สาทร	จันทร์ – ศุกร์	07:00 – 18:30

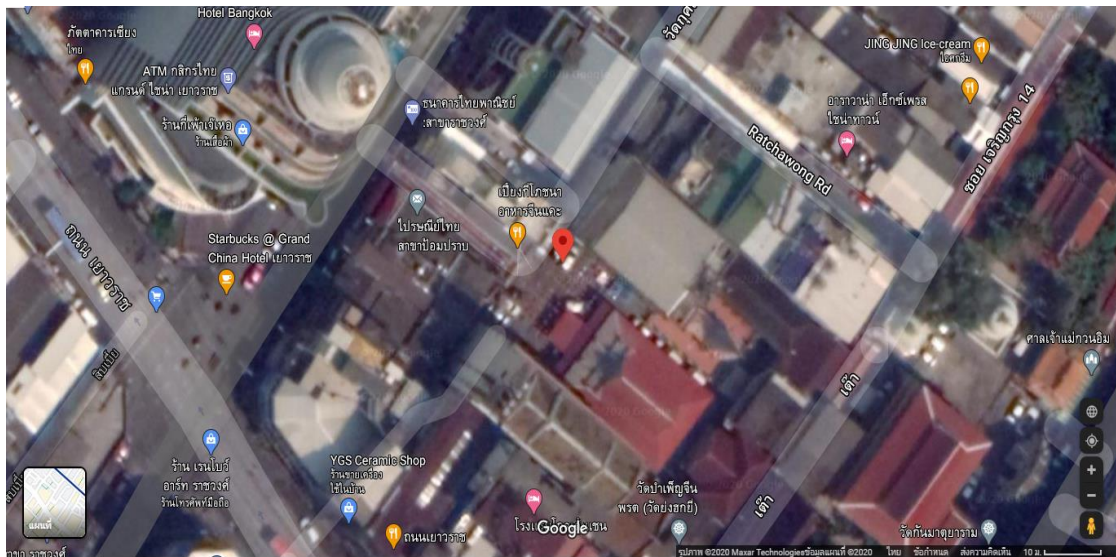
ตารางที่ 4.3 วิธีการเดินทางไปยังวัดบำเพ็ญเงินพรตโดยรถไฟฟ้า MRT

ชื่อสาย	ต้นทาง – ปลายทาง	ชื่อสถานี	ช่วงเวลาเดินรถ
สายเฉลิมรัชมงคล (สายสีน้ำเงิน)	สถานีหลักสอง – สถานีท่าพระ	สถานีวัดมังกร (BL29) ทางออก หมายเลข 2 วัดก้นมาตุยาราม	ทุกวัน 06:00 – 24:00

4.2 วัดกุศลสมาคร (โผน ฮก ยี่)

วัดกุศลสมาคร ตั้งอยู่ที่ 97 ซอยกุศลสามัคคี ถนนราชวงศ์ แขวงสัมพันธวงศ์ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร 10100 โทร : 02 225 1361

วัดกุศลสมาคร ที่ตั้ง $13^{\circ}44'33.25''$ N $100^{\circ}30'27.16''$ E

ภาพที่ 4.2 วัดกุศลสมาคร (โผน ฮก ยี่)

ที่มา : Google Map (2563)

ตารางที่ 4.4 วิธีการเดินทางไปยังวัดกุศลสมาครโดยรถโดยสารประจำทาง

สายรถ	ต้นทาง – ปลายทาง	ประเภทรถ	ช่วงเวลาเดินรถ
1	ถนนตก – ท่าเตียน	• รถธรรมดา (ครีม –แดง) • รถเอกชนร่วมบริการ (มินิบัส)	04:30 – 23:00
4	ท่าเรือคลองเตย – ท่าหน้าภาษีเจริญ	• รถธรรมดา (ครีม –แดง) • รถปรับอากาศ (ขาว – น้ำเงิน)	รถบริการตลอดคืน
7	คลองขวาง – หัวลำโพง	• รถธรรมดา (ครีม –แดง)	รถบริการตลอดคืน
7	สมุทรสาคร – หัวลำโพง	• รถปรับอากาศ (ครีม – น้ำเงิน)	05:00 – 22:00
8	ตลาดแฮปปี้แลนด์ – สะพานพุทธ CNG	• รถธรรมดา (ครีม –แดง) • รถปรับอากาศ (ขาว – น้ำเงิน)	04:00 – 00:00
21	วัดคู่สร้าง – จุฬา	• รถธรรมดา (ครีม –แดง) • รถปรับอากาศ (ขาว – น้ำเงิน)	04:30 – 22:00
25	อู่แพรักษา – บ่อดิน – ท่าช้าง	• รถธรรมดา (ครีม –แดง)	04:30 – 22:00
35	สถานีขนส่งผู้โดยสารกรุงเทพฯ (ตลิ่งชัน) – วันสน	• รถปรับอากาศ (ขาว – น้ำเงิน) • รถเอกชนร่วมบริการ (ครีมแดง)	05:00 – 23:00
37	แจ่งร้อน – มหานคร	• รถปรับอากาศ (ยูโรทู) • รถปรับอากาศ (ขาว – น้ำเงิน)	04:10 – 22:30
40	สถานีขนส่งผู้โดยสารกรุงเทพฯ (สายใต้) – ตลาดลำสำลี (CNG)	• รถธรรมดา (ครีม –แดง) • รถปรับอากาศ (ขาว – น้ำเงิน)	05:00 – 22:00
43	รร. ศึกษานารี 2 – เทเวศน์	• รถธรรมดา (ครีม –แดง) • รถเอกชนร่วมบริการ (มินิบัส)	05:00 – 22:00
48	วิทยาเขตรามคำแหง – วัดพระเชตุพน	• รถเอกชนร่วมบริการ (ครีมขาว – น้ำเงิน)	05:00 – 22:00
48	มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2 – วัดโพธิ์	• รถเอกชนร่วมบริการปรับอากาศ (เหลือง)	05:00 – 22:00
49	หมอชิตใหม่ – หัวลำโพง	• รถธรรมดา (ครีม –แดง) • รถปรับอากาศ (ยูโรทู)	05:00 – 21:00
53	วงกลมรอบเมืองเทเวศร์ (ซ้ายขวา) – วงกลมรอบเมืองเทเวศร์ (ซ้ายขวา)	• รถธรรมดา (ครีม –แดง) • รถเอกชนร่วมบริการ (มินิบัส)	04:45 – 22:30

ตารางที่ 4.4 วิธีการเดินทางไปยังวัดกุศลสมาครโดยรถโดยสารประจำทาง (ต่อ)

สายรถ	ต้นทาง – ปลายทาง	ประเภทรถ	ช่วงเวลาเดินรถ
56	สะพานกรุงธน (วงกลม) – สะพานกรุงธน	- รถเอกชนร่วมบริการ (ครีมแดง) - รถเอกชนร่วมบริการ (มินิบัส)	05:00 – 23:00
73	สนามกีฬาห้วยขวาง – สะพานพุทธ	• รถปรับอากาศ (ยูโรทู)	05:00 – 23:00
73 ก.	อู่สวนสยาม – สะพานพุทธ	• รถปรับอากาศ (ยูโรทู)	-
85	วัดแจ้งร้อน – สถานีรถไฟหัวลำโพง	• รถธรรมดา (ครีม –แดง)	05:00 – 21:00
204	กทม. 2 – ท่าน้ำราชวงศ์	- รถธรรมดา (ครีม –แดง) - รถปรับอากาศ (ยูโรทู)	04:15 – 22:00
507	ปากน้ำ – ถนนพระราม 4 – สถานีขนส่งผู้โดยสาร (ตลิ่งชัน)	• รถเอกชนร่วมบริการ (ครีมแดง)	05:00 – 22:00
529	แสมดำ – สถานีขนส่งผู้โดยสาร (จตุจักร)	• รถปรับอากาศ (ขาว – น้ำเงิน)	05:00 – 22:00
542	วงกลมตลิ่งชัน – อนุสาวรีย์ชัยฯ – วงเวียนใหญ่	• รถปรับอากาศ (ขาว – น้ำเงิน)	05:00 – 22:00

ตารางที่ 4.5 วิธีการเดินทางไปยังวัดกุศลสมาครโดยทางเรือ

ประเภทเรือ	ต้นทาง – ปลายทาง	วันที่เปิดให้บริการ	ช่วงเวลาเดินเรือ
เรือธรรมดา	ท่าเรือดินแดง – ท่าเรือราชวงศ์	ทุกวัน	06:00 – 20:00
เรือด่วนเจ้าพระยา	• ธงทอง ท่าวังหลัง – ท่าสาทร	จันทร์ – ศุกร์	09:15 – 19:00
	• ธงฟ้า ท่าพระอาทิตย์ – เอเชียทีค	จันทร์ – ศุกร์	09:15 – 17:30
	• ธงส้ม ท่านนทบุรี – ท่าวัดราชสิงขร	จันทร์ – ศุกร์	05:50 – 19:00
		เสาร์ – อาทิตย์	06:00 – 19:00
	• ธงเหลือง ท่านนทบุรี – ท่าสาทร	จันทร์ – ศุกร์	06:15 – 20:00
	• ธงเขียว ท่าปากเกร็ด – ท่าสาทร	จันทร์ – ศุกร์	06:00 – 18:05
• ไม่มีธง ท่านนทบุรี – ท่าวัดราชสิงขร	จันทร์ – ศุกร์	06:45 – 16:30	

ตารางที่ 4.5 วิธีการเดินทางไปยังวัดกุศลสมาครโดยทางเรือ (ต่อ)

ประเภทเรือ	ต้นทาง – ปลายทาง	วันที่เปิดให้บริการ	ช่วงเวลาเดินเรือ
เรือด่วนเจ้าพระยา	• เรือด่วนปรับอากาศตรงแดง นนทบุรี – สาทร	จันทร์ – ศุกร์	07:00 – 18:30

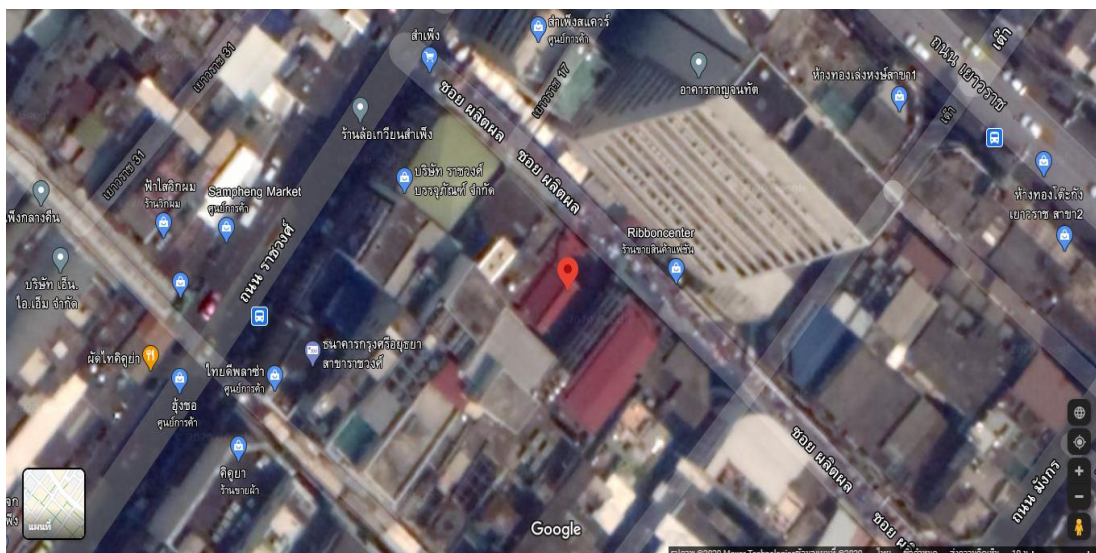
ตารางที่ 4.6 วิธีการเดินทางไปยังวัดกุศลสมาครโดยรถไฟฟ้า MRT

ชื่อสาย	ต้นทาง – ปลายทาง	ชื่อสถานี	ช่วงเวลาเดินรถ
สายเฉลิมรัชมงคล (สายสีน้ำเงิน)	สถานีหลักสอง – สถานีท่าพระ	สถานีวัดมังกร (BL29) ทางออก หมายเลข 2 วัดก้นมาตุยาราม	ทุกวัน 06:00 – 24:00

4.3 วัดโลกานุเคราะห์ (ตื้อเตี๊ต้อ)

วัดโลกานุเคราะห์ ตั้งอยู่ที่ 126 ซอยผลิตผล ถนนราชวงศ์ แขวงจักรวรรดิ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร 10100 โทร : 02 226 2719

วัดโลกานุเคราะห์ ที่ตั้ง $13^{\circ}44'29.26''$ N $100^{\circ}30'24.57''$ E

ภาพที่ 4.3 วัดโลกานุเคราะห์ (ตื้อเตี๊ต้อ)

ที่มา : Google Map (2563)

ตารางที่ 4.7 วิธีการเดินทางไปยังวัดโลกานุเคราะห์โดยรถโดยสารประจำทาง

สายรถ	ต้นทาง – ปลายทาง	ประเภทรถ	ช่วงเวลาเดินรถ
1	ถนนตก – ท่าเตียน	• รถธรรมดา (ครีม –แดง) • รถเอกชนร่วมบริการ (มินิบัส)	04:30 – 23:00
4	ท่าเรือคลองเตย – ท่าหน้าภาษีเจริญ	• รถธรรมดา (ครีม –แดง) • รถปรับอากาศ (ขาว – น้ำเงิน)	รถบริการตลอดคืน
7	คลองขวาง – หัวลำโพง	• รถธรรมดา (ครีม –แดง)	รถบริการตลอดคืน
7	สมุทรสาคร – หัวลำโพง	• รถปรับอากาศ (ครีม – น้ำเงิน)	05:00 – 22:00
8	ตลาดแฮปปี้แลนด์ – สะพานพุทธ CNG	• รถธรรมดา (ครีม –แดง) • รถปรับอากาศ (ขาว – น้ำเงิน)	04:00 – 00:00
21	วัดคู่สร้าง – จุฬา	• รถธรรมดา (ครีม –แดง) • รถปรับอากาศ (ขาว – น้ำเงิน)	04:30 – 22:00
25	อู่แพรักษา – บ่อดิน – ท่าช้าง	• รถธรรมดา (ครีม –แดง)	04:30 – 22:00
35	สถานีขนส่งผู้โดยสารกรุงเทพฯ (ตลิ่งชัน) – วันสน	• รถปรับอากาศ (ขาว – น้ำเงิน) • รถเอกชนร่วมบริการ (ครีมแดง)	05:00 – 23:00
37	แจ้งร้อน – มหานคร	• รถปรับอากาศ (ยูโรทู) • รถปรับอากาศ (ขาว – น้ำเงิน)	04:10 – 22:30
40	สถานีขนส่งผู้โดยสารกรุงเทพฯ (สายใต้) – ตลาดลำสำลี (CNG)	• รถธรรมดา (ครีม –แดง) • รถปรับอากาศ (ขาว – น้ำเงิน)	05:00 – 22:00
43	รร. ศึกษานารี 2 – เทเวศน์	• รถธรรมดา (ครีม –แดง) • รถเอกชนร่วมบริการ (มินิบัส)	05:00 – 22:00
48	วิทยาเขตรามคำแหง – วัดพระเชตุพน	• รถเอกชนร่วมบริการ (ครีมขาว – น้ำเงิน)	05:00 – 22:00
48	มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2 – วัดโพธิ์	• รถเอกชนร่วมบริการปรับอากาศ (เหลือง)	05:00 – 22:00
49	หมอชิตใหม่ – หัวลำโพง	• รถธรรมดา (ครีม –แดง) • รถปรับอากาศ (ยูโรทู)	05:00 – 21:00
53	วงกลมรอบเมืองเทเวศร์ (ซ้ายขวา) – วงกลมรอบเมืองเทเวศร์ (ซ้ายขวา)	• รถธรรมดา (ครีม –แดง) • รถเอกชนร่วมบริการ (มินิบัส)	04:45 – 22:30

ตารางที่ 4.7 วิธีการเดินทางไปยังวัดโลกานุเคราะห์โดยรถโดยสารประจำทาง (ต่อ)

สายรถ	ต้นทาง - ปลายทาง	ประเภทรถ	ช่วงเวลาเดินรถ
73	สนามกีฬาห้วยขวาง - สะพานพุทธ	• รถปรับอากาศ (ยูโรทู)	05:00 - 23:00
73 ก.	อู่สวนสยาม - สะพานพุทธ	• รถปรับอากาศ (ยูโรทู)	-
85	วัดแจ้งร้อน - สถานีรถไฟหัวลำโพง	• รถธรรมดา (ครีม - แดง)	05:00 - 21:00
204	กทม. 2 - ทำนําราชวงศ์	• รถธรรมดา (ครีม - แดง) • รถปรับอากาศ (ยูโรทู)	04:15 - 22:00
507	ปากน้ำ - ถนนพระราม 4 - สถานีขนส่งผู้โดยสาร (ตลิ่งชัน)	• รถเอกชนร่วมบริการ (ครีมแดง)	05:00 - 22:00
508	ปากน้ำ - ท่าราชวรดิษฐ์	• รถปรับอากาศ (ยูโรทู)	04:00 - 21:00
529	แสมดำ - สถานีขนส่งผู้โดยสาร (จตุจักร)	• รถปรับอากาศ (ขาว - น้ำเงิน)	05:00 - 22:00
542	วงกลมตลิ่งชัน - อนุสาวรีย์ชัยฯ - วงเวียนใหญ่	• รถปรับอากาศ (ขาว - น้ำเงิน)	05:00 - 22:00

ตารางที่ 4.8 วิธีการเดินทางไปยังวัดโลกานุเคราะห์โดยทางเรือ

ประเภทเรือ	ต้นทาง - ปลายทาง	วันที่เปิดให้บริการ	ช่วงเวลาเดินเรือ
เรือธรรมดา	ท่าเรือดินแดง - ท่าเรือราชวงศ์	ทุกวัน	06:00 - 20:00
เรือด่วนเจ้าพระยา	• ธงทอง ท่าวังหลัง - ท่าสาทร	จันทร์ - ศุกร์	09:15 - 19:00
	• ธงฟ้า ท่าพระอาทิตย์ - เอเชียทีค	จันทร์ - ศุกร์	09:15 - 17:30
	• ธงส้ม ท่านนทบุรี - ท่าวัดราชสิงขร	จันทร์ - ศุกร์	05:50 - 19:00
		เสาร์ - อาทิตย์	06:00 - 19:00
	• ธงเหลือง ท่านนทบุรี - ท่าสาทร	จันทร์ - ศุกร์	06:15 - 20:00
	• ธงเขียว ท่าปากเกร็ด - ท่าสาทร	จันทร์ - ศุกร์	06:00 - 18:05
	• ไม่มีธง ท่านนทบุรี - ท่าวัดราชสิงขร	จันทร์ - ศุกร์	06:45 - 16:30
เรือด่วนปรับอากาศสีแดง นนทบุรี - สาทร	จันทร์ - ศุกร์	07:00 - 18:30	

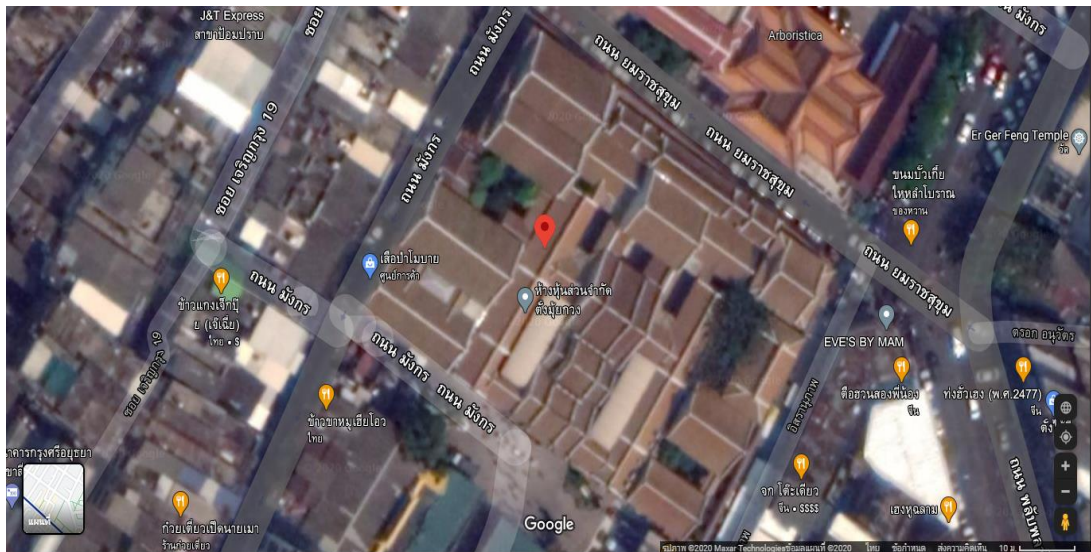
ตารางที่ 4.9 วิธีการเดินทางไปยังวัดโลกานุเคราะห์โดยรถไฟฟ้า MRT

ชื่อสาย	ต้นทาง – ปลายทาง	ชื่อสถานี	ช่วงเวลาเดินรถ
สายเฉลิมรัชมงคล (สายสีน้ำเงิน)	สถานีหลักสอง – สถานีท่าพระ	สถานีวัดมังกร (BL29) ทางออก หมายเลข 2 วัดก้นมาตุยาราม	ทุกวัน 06:00 – 24:00

4.4 วัดมังกรกมลาวาส (วัดเล่งเน่ยยี่)

วัดมังกรกมลาวาส ตั้งอยู่ที่ 423 ถนนเจริญกรุง แขวงป้อมปราบศัตรูพ่าย เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร 10100 โทร : 02 222 3975

วัดมังกรกมลาวาส ที่ตั้ง 13°44'37.74'' N 100°30'34.43'' E

ภาพที่ 4.4 วัดมังกรกมลาวาส (วัดเล่งเน่ยยี่)

ที่มา : Google Map (2563)

ตารางที่ 4.10 วิธีการเดินทางไปยังวัดมิ่งกรมลาวาสโดยรถโดยสารประจำทาง

สายรถ	ต้นทาง – ปลายทาง	ประเภทรถ	ช่วงเวลาเดินรถ
1	ถนนตก – ท่าเตียน	• รถธรรมดา (ครีม –แดง) • รถเอกชนร่วมบริการ (มินิบัส)	04:30 – 23:00
4	ท่าเรือคลองเตย – ท่าหน้าภาษีเจริญ	• รถธรรมดา (ครีม –แดง) • รถปรับอากาศ (ขาว – น้ำเงิน)	รถบริการตลอดคืน
7	คลองขวาง – หัวลำโพง	• รถธรรมดา (ครีม –แดง)	รถบริการตลอดคืน
7	สมุทรสาคร – หัวลำโพง	• รถปรับอากาศ (ครีม – น้ำเงิน)	05:00 – 22:00
15	เดอะมอลล์ท่าพระ – สนามหลวง	• รถธรรมดา (ครีม –แดง)	04:00 – 22:00
21	วัดคูสรีรัง – จุฬา	• รถธรรมดา (ครีม –แดง) • รถปรับอากาศ (ขาว – น้ำเงิน)	04:30 – 22:00
25	อู่แพรึกษา – บ่อดิน – ท่าช้าง	• รถธรรมดา (ครีม –แดง)	04:30 – 22:00
35	สถานีขนส่งผู้โดยสารกรุงเทพฯ (ตลิ่งชัน) – วันสน	• รถปรับอากาศ (ขาว – น้ำเงิน) • รถเอกชนร่วมบริการ (ครีมแดง)	05:00 – 23:00
40	สถานีขนส่งผู้โดยสารกรุงเทพฯ (สายใต้) – ตลาดลำสำลี (CNG)	• รถธรรมดา (ครีม –แดง) • รถปรับอากาศ (ขาว – น้ำเงิน)	05:00 – 22:00
47	ท่าเรือคลองเตย – กรมที่ดิน	• รถธรรมดา (ครีม –แดง)	04:20 – 22:00
48	วิทยาเขตรามคำแหง – วัดพระเชตุพน	• รถเอกชนร่วมบริการ (ครีมขาว – น้ำเงิน)	05:00 – 22:00
48	มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2 – วัดโพธิ์	• รถเอกชนร่วมบริการปรับอากาศ (เหลือง)	05:00 – 22:00
49	หมอชิตใหม่ – หัวลำโพง	• รถธรรมดา (ครีม –แดง) • รถปรับอากาศ (ยูโรทู)	05:00 – 21:00
53	วงกลมรอบเมืองเทเวศร์ (ซ้ายขวา) – วงกลมรอบเมืองเทเวศร์ (ซ้ายขวา)	• รถธรรมดา (ครีม –แดง) • รถเอกชนร่วมบริการ (มินิบัส)	04:45 – 22:30
73	สนามกีฬาห้วยขวาง – สะพานพุทธ	• รถปรับอากาศ (ยูโรทู)	05:00 – 23:00
73 ก.	อู่สวนสยาม – สะพานพุทธ	• รถปรับอากาศ (ยูโรทู)	-
85	วัดแจ้งร้อน – สถานีรถไฟหัวลำโพง	• รถธรรมดา (ครีม –แดง)	05:00 – 21:00
204	กทม. 2 – ท่าหน้าราชวงศ์	• รถธรรมดา (ครีม –แดง) • รถปรับอากาศ (ยูโรทู)	04:15 – 22:00

ตารางที่ 4.10 วิธีการเดินทางไปยังวัดมิ่งกรมลาวาสโดยรถโดยสารประจำทาง (ต่อ)

สายรถ	ต้นทาง – ปลายทาง	ประเภทรถ	ช่วงเวลาเดินรถ
507	ปากน้ำ – ถนนพระราม 4 – สถานีขนส่งผู้โดยสาร (ตลิ่งชัน)	• รถเอกชนร่วมบริการ (ครีมแดง)	05:00 – 22:00
508	ท่าน้ำ – ท่าราชวรดิษฐ์	• รถปรับอากาศ (ยูโรทู)	04:00 – 21:00
542	วงกลมตลิ่งชัน – อนุสาวรีย์ชัยฯ – วงเวียนใหญ่	• รถปรับอากาศ (ขาว – น้ำเงิน)	05:00 – 22:00

ตารางที่ 4.11 วิธีการเดินทางไปยังวัดมิ่งกรมลาวาสโดยทางเรือ

ประเภทเรือ	ต้นทาง – ปลายทาง	วันที่เปิดให้บริการ	ช่วงเวลาเดินเรือ
เรือธรรมดา	ท่าเรือดินแดง – ท่าเรือราชวงศ์	ทุกวัน	06:00 – 20:00
เรือด่วนเจ้าพระยา	• ธงทอง ท่าวังหลัง – ท่าสาทร	จันทร์ – ศุกร์	09:15 – 19:00
	• ธงฟ้า ท่าพระอาทิตย์ – เอเชียทีค	จันทร์ – ศุกร์	09:15 – 17:30
	• ธงส้ม ท่านนทบุรี – ท่าวัดราชสิงขร	จันทร์ – ศุกร์ เสาร์ – อาทิตย์	05:50 – 19:00 06:00 – 19:00
	• ธงเหลือง ท่านนทบุรี – ท่าสาทร	จันทร์ – ศุกร์	06:15 – 20:00
	• ธงเขียว ท่าปากเกร็ด – ท่าสาทร	จันทร์ – ศุกร์	06:00 – 18:05
	• ไม่มีธง ท่านนทบุรี – ท่าวัดราชสิงขร	จันทร์ – ศุกร์	06:45 – 16:30
	เรือด่วนปรับอากาศธงแดง นนทบุรี – สาทร	จันทร์ – ศุกร์	07:00 – 18:30

ตารางที่ 4.12 วิธีการเดินทางไปยังวัดมิ่งกรมลาวาสโดยรถไฟฟ้า MRT

ชื่อสาย	ต้นทาง – ปลายทาง	ชื่อสถานี	ช่วงเวลาเดินรถ
สายเฉลิมรัชมงคล (สายสีน้ำเงิน)	สถานีหลักสอง – สถานีท่าพระ	สถานีวัดมังกร (BL29) ทางออกหมายเลข 3 วัดมังกร	ทุกวัน 06:00 – 24:00

4.5 สรุปท้ายบท

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า วัดจีนทั้ง 4 แห่ง ได้แก่ วัดบำเพ็ญจินพรต (ย่งฮกยี่) วัดกุศลสมาคร (โผว ฮก หยี่) วัดโลกานุเคราะห์ (ต้อเต้ต้อ) และวัดมังกรกมลาวาส (วัดเล่งเน่ยยี่) เป็นวัดที่ตั้งอยู่ในย่านพื้นที่เมือง คือ ย่านเยาวราช อันเนื่องมาจากไทยกับจีนมีความสัมพันธ์กันมาอย่างช้านาน นับตั้งแต่สมัยสุโขทัยเรื่อยมาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ ถือเป็นช่วงเวลายาวนานหลายร้อยปี ชาวจีนส่วนใหญ่ที่อพยพเข้ามาสู่ประเทศไทยก็จะรวมตัวกันตั้งรกรากที่ย่านเยาวราช เพราะเยาวราชเป็นบริเวณที่อยู่ใกล้เคียงกับทำนาราชวงศ์ อีกทั้งในยุคสมัยนั้นยังต้องใช้ทางน้ำเป็นแหล่งทำมาหากิน ติดต่อค้าขาย รับจ้างแรงงาน และประกอบอาชีพ จึงทำให้ย่านเยาวราชกลายเป็นชุมชนชาวจีนที่มีขนาดใหญ่แห่งหนึ่งของประเทศไทย กล่าวได้ว่า หากมีชุมชนชาวจีนเกิดขึ้นที่ใด จะสามารถพบวัดจีนและศาลเจ้าจีนได้ที่นั่น ในปัจจุบันย่านเยาวราชเป็นพื้นที่ที่มีถนนหลายสายเชื่อมโยงถึงกัน จึงทำให้มีระบบขนส่งสาธารณะประเภทต่าง ๆ เข้าถึงได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

วัดบำเพ็ญจินพรตและวัดกุศลสมาคร วัดทั้งสองแห่งนี้ตั้งอยู่ในซอยที่สามารถเดินถึงกันได้ โดยวัดทั้ง 2 แห่ง ตั้งอยู่ห่างกันเพียง 50 เมตร และไม่ได้ตั้งอยู่ติดถนน แต่ระยะทางจากที่ตั้งของวัดและถนนไม่ไกลกัน วัดบำเพ็ญจินพรต ตั้งอยู่ห่างจากถนนเยาวราชเพียง 50 เมตร วัดกุศลสมาคร ตั้งอยู่ห่างจากถนนราชวงศ์เพียง 40 เมตร ถนนเยาวราชและถนนราชวงศ์เป็นพื้นที่ที่สามารถเชื่อมต่อกันได้ จึงสามารถเดินทางด้วยรถโดยสารประจำทางสายเดียวกันได้ ทั้งยังสามารถเดินทางมาด้วยรถไฟฟ้า MRT วัดทั้งสองแห่งตั้งอยู่ห่างจากสถานีรถไฟฟ้า MRT สถานีวัดมังกร ประมาณ 300 เมตร และตั้งอยู่ห่างจากท่าเรือราชวงศ์ ประมาณ 550 เมตร

วัดโลกานุเคราะห์ เป็นวัดที่ตั้งอยู่ในซอยผลิตผลบนถนนราชวงศ์ ซึ่งตั้งอยู่ฝั่งตรงข้ามกับวัดบำเพ็ญจินพรตและวัดกุศลสมาคร โดยมีถนนเยาวราชตัดผ่าน ถึงแม้ว่าวัดโลกานุเคราะห์จะไม่ได้ตั้งอยู่ติดถนนราชวงศ์ แต่ที่ตั้งของวัดก็ห่างจากถนนราชวงศ์เพียง 40 เมตร และจากการที่วัดโลกานุเคราะห์ ตั้งอยู่บนถนนเส้นเดียวกันกับวัดบำเพ็ญจินพรตและวัดกุศลสมาคร จึงทำให้สามารถเดินทางมาด้วยรถโดยสารประจำทางสายเดียวกันได้ นอกจากนี้ยังสามารถเดินทางมาด้วยรถไฟฟ้า MRT โดยวัดตั้งอยู่ห่างจากสถานีรถไฟฟ้า MRT สถานีวัดมังกร ประมาณ 370 เมตร แต่ในบรรดาวัดจีนทั้ง 4 แห่ง วัดโลกานุเคราะห์ เป็นเพียงวัดเดียวที่ตั้งอยู่ใกล้ท่าเรือราชวงศ์มากที่สุด โดยอยู่ห่างประมาณ 400 เมตร

วัดมังกรกมลาวาส เป็นเพียงวัดเดียวที่ตั้งอยู่บนถนนเจริญกรุง เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย และเป็นเพียงวัดเดียวที่ตั้งอยู่ติดกับถนน ทำให้การเดินทางค่อนข้างสะดวกสบาย ทั้งนี้การเดินทางมา

ด้วยรถโดยสารประจำทางก็จะแตกต่างจากวัดทั้ง 3 แห่งเพียงเล็กน้อย เนื่องจากที่ตั้งของวัดที่อยู่กันคนละพื้นที่ วัดมิ่งกรมลาวาสเป็นเพียงวัดเดียวที่ตั้งอยู่ใกล้กับสถานีรถไฟฟ้า MRT สถานีวัดมังกร โดยอยู่ห่างจากสถานีวัดมังกรเพียง 200 เมตร สามารถเดินทางด้วยเท้ามาจากสถานีวัดมังกรได้อย่างสะดวกสบาย และวัดมิ่งกรมลาวาสสามารถเดินทางมาโดยทางเรือ ระยะทางจากท่าเรือราชวงศ์มายังวัดมิ่งกรมลาวาส ประมาณ 800 เมตร

บทที่ 5

พัฒนาการของวัดจีน ย่านเยาวราช

5.1 วัดบำเพ็ญจินพรต (ย่งฮกยี่)

วัดบำเพ็ญจินพรต เป็นวัดจีนแห่งแรกและเก่าแก่ที่สุดในประเทศไทย โดยตั้งอยู่ย่านเยาวราช ที่เป็นชุมชนดั้งเดิมของชาวจีนครั้งตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน วัดบำเพ็ญจินพรตเป็นวัดในสังกัดมหายานจีนิกาย ตามประวัติได้กล่าวว่า แต่เดิมสถานที่แห่งนี้เคยเป็นวิหารของพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร โดยใช้ชื่อว่า ย่งฮกอำ ป้ายชื่อดังกล่าว ถูกค้นพบว่าลงนามในปฏิทินกาลเฉียนหลง แห่งสมัยราชวงศ์ชิง ในปีอีกเบ้า ซึ่งตรงกับปีพ.ศ. 2338 หรือตรงกับสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (รัชกาลที่ 1 แห่งราชวงศ์จักรี) กล่าวกันว่า วิหารดังกล่าวถูกสร้างขึ้นโดยชาวจีนในสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ แต่ถูกปล่อยทิ้งร้าง อีกทั้งยังขาดการบำรุงบำรุงเป็นเวลานาน ต่อมาเมื่อมีพระภิกษุชาวจีนรูปหนึ่งชื่อว่า พระอาจารย์สกเห็ง เมื่อครั้งเป็นบรรพชิตจีน ในมณฑลกวางตุ้ง ประเทศจีน ได้เดินทางจาริกมาจากประเทศจีน เมื่อราวก่อนปีพ.ศ. 2414 และได้มาพำนักที่วิหารร้างแห่งนี้ ภายหลังท่านจึงได้ปฏิสังขรณ์วิหารพระอวโลกิเตศวรแห่งนี้ พร้อมกับเปลี่ยนชื่อเป็น ย่งฮกยี่ โดยมีป้ายจารึกไว้ว่าทำขึ้นในสมัยรัชกาลกวงสู แห่งสมัยราชวงศ์ชิง ปีที่ 13 ซึ่งตรงกับปีพ.ศ. 2430 หรือตรงกับสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5 แห่งราชวงศ์จักรี)

เมื่อพระอาจารย์สกเห็งสร้างวัดแล้วเสร็จ จึงได้กราบบังคมทูลขอพระราชทานนามวัดจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งได้พระราชทานนามวัดว่า วัดบำเพ็ญจินพรต ปัจจุบันป้ายพระราชทานนามวัดได้ประดิษฐานอยู่ด้านหน้าอุโบสถ นอกจากนี้พระองค์ยังได้พระราชทานสมณศักดิ์ให้แก่พระอาจารย์สกเห็ง ให้เป็นพระอาจารย์จีนวังสสมาธิวัตร เจ้าคณะใหญ่จีนิกายรูปแรกของไทยอีกด้วย (Trawell Thailand, 2561)

ภาพที่ 5.1 ทางเข้าวัดบำเพ็ญจิน

พรต

ที่มา : ผู้วิจัย (2564)

ภาพที่ 5.2 ป้ายชื่อพระราชทาน
จากพระบาทสมเด็จพระจุลจอม
เกล้าเจ้าอยู่หัว
ที่มา : ผู้วิจัย (2564)

วัดบำเพ็ญจีนพรต เป็นวัดจีนที่เล็กที่สุดในประเทศไทย ถึงแม้ว่าจะเป็นวัดจีนแห่งแรกที่เกิดขึ้นในประเทศไทยนั้น แต่รูปแบบสถาปัตยกรรมของวัดบำเพ็ญจีนพรตกลับไม่ถูกนำไปใช้เป็นต้นแบบในการสร้างวัดจีนแห่งอื่น ๆ ในประเทศ เนื่องจากวัดแห่งนี้ตั้งอยู่ในอาคารสูงหลายชั้นในย่านชุมชนเยาวราช ดังนั้น ด้านรูปแบบสถาปัตยกรรมของวัดจึงถูกดัดแปลงและปรับใช้ไปตามความเหมาะสมของพื้นที่นั้น ๆ สถาปัตยกรรมภายในวัดเป็นศิลปะแบบจีนทางใต้ เนื่องจากในสมัยนั้นกลุ่มคนจีนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นชาวจีนทางใต้ ในขณะที่ศาสนสถานจีนที่มีการบูรณะยุคหลัง ๆ ส่วนใหญ่จะนิยมสร้างศิลปะแบบจีนทางเหนือ (ศิลปวัฒนธรรม, 2563 อ้างจาก เอกสารประชาสัมพันธ์วัดบำเพ็ญจีนพรต (ยังฮกอี), 2563) อีกทั้งยังกล่าวกันว่า วัดบำเพ็ญจีนพรต เป็นวัดที่มีพุทธวิหารพระรัตนตรัยขนาดเล็กที่สุด คือ ขนาดกว้าง 7.80 เมตร ยาว 10.20 เมตร สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2338 คำว่า วิหารพระรัตนตรัย หมายถึง วิหารหลักของวัด โดยปกติแล้ววัดจีนจะไม่ได้มีอุโบสถทุกแห่ง แต่ทุกแห่งจะต้องมีวิหารพระรัตนตรัยเป็นอาคารหลัก และจะต้องมีขนาดใหญ่โต แต่ในกรณีของวัดบำเพ็ญจีนพรตนั้น เนื่องด้วยวัดมีขนาดเล็กและเป็นอาคารดั้งเดิมตั้งแต่สมัยอดีตที่เป็นวิหารเดียวในยุครัชกาลที่ 1 (กรกิจ ดิษฐาน, 2562)

ภาพที่ 5.3 พุทธวิหารพระ
รัตนตรัย
ที่มา : ผู้วิจัย (2564)

นอกจากในอดีตวัดบำเพ็ญเงินพรตจะเคยเป็นวิหารพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวรร้างแล้วนั้น สถานที่แห่งนี้ยังคงมีส่วนหนึ่งเป็นโรงแรมในสมัยรัชกาลที่ 5 อีกด้วย ดังจะเห็นได้จากชั้นบนของอาคารวัด พบว่ายังคงหลงเหลือลักษณะของห้องพัก ห้องดูดฝุ่นและเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่ทางวัดยังคงเก็บรักษาไว้ เนื่องจากวัดบำเพ็ญเงินพรตตั้งอยู่บริเวณย่านเยาวราช ซึ่งใกล้กับท่าเรือราชวงศ์ ทำให้มีเรือสำเภาและเรือกลไฟจากประเทศต่าง ๆ เข้ามาเทียบท่าอยู่บ่อยครั้ง จึงมีชาวจีนเข้ามาพักอาศัยที่โรงแรมในบริเวณย่านเยาวราชจำนวนมาก (Trawell Thailand, 2561)

ภาพที่ 5.4 ลักษณะห้องพักที่เคยเป็นส่วนหนึ่งของโรงแรมในสมัยรัชกาลที่ 5
ที่มา : ผู้วิจัย (2564)

อีกหนึ่งสิ่งโดดเด่นของวัดบำเพ็ญเงินพรต คือ พระอรหันต์ 18 องค์ ที่สร้างด้วยผ้าป่านลงรัก (Dry Lacquer Sculpture) โดยสั่งสร้างจากประเทศจีนในสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นศิลปะที่หาชมได้ยากในประเทศไทย วิธีการสร้างพระปิดทับผ้าป่านเป็นอีกหนึ่งวิธีการสร้างพระพุทธรูปของชาวจีนที่ได้รับอิทธิพลมาจากประเทศอินเดียและเอเชียกลาง ต่อมาได้รับการพัฒนาจนกลายเป็นที่นิยม เนื่องจากวัสดุที่ใช้สร้างหาได้ง่ายในประเทศจีน คือ ไม้ ดิน ทราย ปูนปั้น ผ้าป่าน และยางรัก (คมชัดลึก และสมชัย กวางทองพาณิชย์, 2561)

โดยกรรมวิธีการสร้างจะแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนโดยประมาณ คือ 1. การขึ้นหุ่นด้วยดินหรือไม้ไผ่ 2. การปิดทับผ้าป่านลงบนหุ่นด้วยกาวหนังสัตว์ 3. การแกะผ้าป่านที่แข็งเป็นทรงแล้ว ออกจากแบบและทำการเชื่อมรอยแยกให้ติดกัน 4. การลงรักปิดทองด้วยผ้าป่าน ซึ่งจะคล้ายกับการทำเปเปอร์มาเช่ (Trawell Thailand, 2561)

ภาพที่ 5.5 พระอรหันต์ 18 องค์
ที่มา : ผู้วิจัย (2564)

ภาพที่ 5.6 พระอรหันต์ 18 องค์
ที่มา : ผู้วิจัย (2564)

ตารางที่ 5.1 ลำดับเจ้าอาวาสและผู้รักษาการเจ้าอาวาสวัดบำเพ็ญจินพรต ปัจจุบันรวม 10 รูป

ลำดับที่	ตำแหน่ง	รายนาม	เริ่มวาระ	สิ้นสุดวาระ
1	เจ้าอาวาส	พระอาจารย์จันทสังฆมาธิวัตร (สกเห็ง)	ก่อน พ.ศ. 2514	พ.ศ. 2432
2		หลวงจันทมาณีจินพรต (ไหลหรือ กวยลิ่ง)	พ.ศ. 2432	พ.ศ. 2455
3		พระอาจารย์อู่เยี่ยม	พ.ศ. 2455	พ.ศ. 2461
4		หลวงจันทธรรมรสจินตาสน์ (ย่วยซิว)	พ.ศ. 2461	พ.ศ. 2484
5		หลวงจันทธรรมรสจินตาสน์ (เม่งเลี้ยว)	พ.ศ. 2484	พ.ศ. 2497
6		พระอาจารย์ฮกแก้ว	พ.ศ. 2497	พ.ศ. 2515
7	ผู้รักษาการแทน	หลวงจันทปลัด (เย็นสู)	พ.ศ. 2515	พ.ศ. 2517
8	เจ้าอาวาส	หลวงจันทปลัด (เย็นจู)	พ.ศ. 2517	พ.ศ. 2520
9	เจ้าอาวาส	พระอาจารย์จันทวินยานุการ	พ.ศ. 2521	พ.ศ. 2542
10		หลวงจันทธรรมรักษ์จันทประจิต (เย็นอี)	พ.ศ. 2547	ปัจจุบัน

5.2 วัดกุศลสมาคร (โผว ฮก ยี่)

องสรภานอนัมนิกาย (2561, เรื่องดี ๆ ที่ริมทาง) กล่าวว่า วัดกุศลสมาคร เป็นวัดฝ่ายมหายาน สังกัดคณะสงฆ์อนัมนิกาย หมายถึง วัดที่มีจารีต ประเพณี ปฏิบัติดุจตั้งประเทศอนัมหรือประเทศเวียดนาม โดยจะนับถือศาสนาพุทธนิกายมหายาน ทั้งนี้ประเทศเวียดนามก็ได้รับอิทธิพลทางพระพุทธศาสนามาจากประเทศจีน จึงทำให้ลักษณะความคิด ความเชื่อ ตลอดจนลัทธิธรรมเนียม ประเพณีทางศาสนาคล้ายคลึงกับประเทศจีน ตามหลักฐานตำนานพระอนัมนิกาย (พระญวน) ซึ่งเป็นพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ บันทึกไว้ว่า ในประเทศนี้มีวัดญวนที่พวกญวนและพวกจีนช่วยกันสร้างขึ้น 4 แห่ง ได้แก่ วัดกุศลสมาคร วัดชัยภูมิการาม วัดบำเพ็ญจีนพรตและวัดโลกานุเคราะห์ แต่ในปัจจุบันวัดบำเพ็ญจีนพรตเป็นวัดในการปกครองของคณะสงฆ์นิกายจีน (คณะสงฆ์อนัมนิกายแห่งประเทศไทย, 2563)

ภาพที่ 5.7 ทางเข้าวัดกุศลสมาคร
ที่มา : ผู้วิจัย (2564)

คำว่า ญวน เป็นคำที่คนไทยในสมัยก่อนใช้เรียกชาวเวียดนามที่อพยพเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารของพระมหากษัตริย์ไทย เมื่อราว 200 ปีมาแล้ว ภายหลังจากที่มีการตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนของชาวญวน วัดญวนจึงถือกำเนิดขึ้นในประเทศไทย (โสวัตรี ณ กลาง, 2550)

ภาพที่ 5.8 ป้ายชื่อวัดกุศลสมาคร
ที่มา : ผู้วิจัย (2564)

วัดกุศลสมาคร สร้างขึ้นในพ.ศ. 2384 สมัยปลายรัชกาลพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 3 แห่งราชวงศ์จักรี) ซึ่งเป็นช่วงเวลาเดียวกันกับการสร้างวัดกัลยาณมิตรและวัดหลวงพ่โตชำปอกง ย่านฝั่งธนบุรี วัดกุศลสมาครได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อพ.ศ. 2400 ซึ่งหมายถึงเขตแดนส่วนหนึ่งจากแดนบ้าน คือ ที่ดินที่แยกต่างหากจากที่ดินของบ้านเมือง เป็นเขตที่พระเจ้าแผ่นดินพระราชทานแก่พระสงฆ์เป็นการเฉพาะ เพื่อใช้สร้างอุโบสถโดยประกาศเป็นพระบรมราชโองการ วัดที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาจะถือว่าเป็นวัดที่ถูกตั้ง โดยวัดที่ได้รับพระราชทานจะมีเครื่องหมายเป็นเครื่องบอกเขต เรียกว่า นิमित (วิสุงคามสีมา: คำวัด, 2556 อ้างจาก พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช) ป.ธ. ๙ ราชบัณฑิต, 2548) เดิมทีวัดกุศลสมาครเป็นวัดบ้านทั่ว ๆ ไป ที่ตั้งอยู่ใจกลางย่านเยาวราชและนิยมเรียกกันเป็นภาษาจีนว่า โผว ฮก หยี่ ภายหลังได้รับพระราชทานนามว่า วัดกุศลสมาคร ความหมายว่า วัดที่มีแต่ความดี ความบริสุทธิ์ ดุจน้ำในสาคร

ภาพที่ 5.9 ประตูทางเข้าด้านหน้า

ที่มา : ผู้วิจัย (2564)

ภาพที่ 5.10 ประตูทางเข้าด้านหลัง

ที่มา : ผู้วิจัย (2564)

วัดกุศลสมาคร ไม่มีหลักฐานที่สามารถระบุได้อย่างแน่ชัดว่าผู้ใดเป็นผู้ถวายที่ดินให้แก่วัด เนื่องจากหลักฐานบางส่วนถูกไฟไหม้ทำลายไปตั้งแต่คราวที่เกิดอัคคีภัยในอดีต มีเพียงหลักฐานที่ปรากฏในเอกสารจดหมายเหตุแห่งชาติ ที่อาจสันนิษฐานได้ว่า ตระกูลของท่านพระเจริญราชชน (เพ่ง เลหาเศรษฐี) เป็นผู้ที่ยอมบ่ที่ดินให้แก่วัด จากการบันทึกเรื่องของท่านเจ้าอธิการเขียนหมาง อดีต

เจ้าอาวาสรูปที่สองของวัดกุศลสมาคร ได้มีหนังสือกราบบังคมทูลพระกรุณาฯ เพื่อขอผูกพัทธสีมาและฉลองเป็นพระราชกุศล ในวันที่ 30 พฤศจิกายน ร.ศ. 118 ในสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5 แห่งราชวงศ์จักรี) (Chinatown Yaowarach, 2561)

ภาพที่ 5.11 วัดกุศลสมาคร

ที่มา : ผู้วิจัย (2564)

พื้นที่ตั้งของวัดกุศลสมาคร ตั้งอยู่ใกล้กับวัดอีก 2 แห่ง ได้แก่ วัดกันมาตุยารามและวัดบำเพ็ญจินพรต (ย่งฮกยี่) นับว่าเป็นอีกหนึ่งความโดดเด่นของย่านเยาวราช เนื่องจากวัดทั้งสามแห่งเป็นวัดที่ต่างนิกายกัน คือ วัดกันมาตุยารามเป็นวัดในปกครองของคณะสงฆ์ธรรมยุติกนิกาย วัดบำเพ็ญจินพรต (ย่งฮกยี่) เป็นวัดในปกครองของคณะสงฆ์นิกายจีน และวัดกุศลสมาครเป็นวัดในปกครองของคณะสงฆ์อนัมนิกาย

ภาพที่ 5.12 ทางเข้าวัดกันมาตุยาราม

ที่มา : ผู้วิจัย (2564)

ภาพที่ 5.13 วัดบำเพ็ญจินพรต

ที่มา : ผู้วิจัย (2564)

นอกจากวัดกุศลสมาครจะเป็นสถานที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจของผู้คนในชุมชนเขาวราชเป็นเวลานาน วัดกุศลสมาครยังได้ก่อตั้งโรงเรียนกุศลสมาครวิทยาลัย เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา สืบทอดพระพุทธศาสนาเพื่อเป็นศาสนทายาทในภายภาคหน้าและเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีในอนาคตของเยาวชนผู้ที่อยู่อาศัยโอกาสทางการศึกษา โดยคณะสงฆ์อัครนิกายอันมีพระมหาคณานัมมธรรมปัญญาธิวัตร (เจริญ กิ่งเจียว) เป็นประธานดำเนินการ ในวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2532 กรมการศาสนาได้อนุมัติให้จัดตั้งโรงเรียนและเปิดดำเนินการจัดการเรียนการสอนได้ โดยใช้อาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก 4 ชั้น ในวัดกุศลสมาครเป็นสถานที่ศึกษาเล่าเรียน จึงทำให้เกิดการก่อตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาของคณะสงฆ์อัครนิกายขึ้นที่วัดกุศลสมาคร ปัจจุบันโรงเรียนกุศลสมาครวิทยาลัย ให้การศึกษาทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีละหลายร้อยรูป โดยในแต่ละปีจะมีผู้สำเร็จการศึกษาและไปศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศจำนวนหลายสิบลรูป จึงถือเอาวันที่ 20 มกราคม ของทุกปี เป็นวันก่อตั้งโรงเรียนกุศลสมาครวิทยาลัย (คณะสงฆ์อัครนิกายแห่งประเทศไทย, 2563)

ภาพที่ 5.14 โรงเรียนกุศลสมาคร
วิทยาลัย
ที่มา : ผู้วิจัย (2564)

ตารางที่ 5.2 ลำดับเจ้าอาวาสวัดกุศลสมาคร ปัจจุบันรวม 5 รูป

ลำดับที่	รายนาม
1	องพจนกรโกศล (เหลมมหาเถระ)
2	พระครูคณานัมสมณาจารย์ (เหยียนหมางมหาเถระ)
3	พระภิกษุเซ่งกี โคมเวียน
4	พระมหาคณานัมมธรรมปัญญาธิวัตร (เจริญ กิ่งเจียว)

ตารางที่ 5.2 ลำดับเจ้าอาวาสวัดกุศลสมาคร ปัจจุบันรวม 5 รูป (ต่อ)

ลำดับที่	รายนาม
5	พระมหาคณานัมธรรมปัญญาธิวัตร (ถนอม เกียนถึก)

ตารางที่ 5.3 ลำดับผู้บริหารโรงเรียนกุศลสมาครวิทยาลัย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 – ปัจจุบัน

ลำดับที่	ตำแหน่ง	รายนาม	เริ่มวาระ	สิ้นสุดวาระ
1	เจ้าของโรงเรียน	พระคณานัมธรรมวิชานาจารย์ (เจริญ กิ่งเจี้ยว)	พ.ศ. 2532	พ.ศ. 2537
2		พระคณานัมธรรมปัญญาธิวัตร (เจริญ กิ่งเจี้ยว)	พ.ศ. 2537	พ.ศ. 2542
3		พระมหาคณานัมธรรมปัญญาธิวัตร (เจริญ กิ่งเจี้ยว)	พ.ศ. 2542	ปัจจุบัน

ลำดับที่	ตำแหน่ง	รายนาม	เริ่มวาระ	สิ้นสุดวาระ
1	ผู้จัดการโรงเรียน	องพจนกรโกศล (บุญชู ดินทิน)	พ.ศ. 2532	พ.ศ. 2536
2		องอนันตสรภัญญ์ (โกสินทร์ เลืองขัน)	พ.ศ. 2536	พ.ศ. 2538
3		พระอนันตเมธาจารย์ (ถนอม เกียนถึก)	พ.ศ. 2538	พ.ศ. 2540
4		องสรพจนสุนทร (ชาติชัย เขี้ยวคัง)	พ.ศ. 2540	พ.ศ. 2545
5		พระมหาคณานัมธรรมปัญญาธิวัตร (เจริญ กิ่งเจี้ยว)	พ.ศ. 2545	พ.ศ. 2548
6		องพจนกรโกศล (พิสิษฐ์ เกียนบัว ดร.)	พ.ศ. 2548	ปัจจุบัน

ลำดับที่	ตำแหน่ง	รายนาม	เริ่มวาระ	สิ้นสุดวาระ
1	ผู้อำนวยการโรงเรียน	พระมหาอิน ปญญาสิริ (ปัจจุบัน - พระสิรินันทมณี)	พ.ศ. 2532	พ.ศ. 2536
2		พระครูวรกีจจาภรณ์ (ปัจจุบัน - พระราชวิริยสุนทร)	พ.ศ. 2536	พ.ศ. 2542
3		พระครูวินัยธรวิเชียร วชิรธมโม	พ.ศ. 2547	พ.ศ. 2547

ตารางที่ 5.3 ลำดับผู้บริหารโรงเรียนกุศลสมาครวิทยาลัย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 – ปัจจุบัน (ต่อ)

ลำดับที่	ตำแหน่ง	รายนาม	เริ่มวาระ	สิ้นสุดวาระ
4	ผู้อำนวยการโรงเรียน	พระมหากิจการ โชติปณฺโญ (ปัจจุบัน - พระครูนันทกิตติคุณ, ดร.)	พ.ศ. 2547	ปัจจุบัน

ลำดับที่	ตำแหน่ง	รายนาม	เริ่มวาระ	สิ้นสุดวาระ
1	อาจารย์ ผู้อำนวยการและ อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร. สมศักดิ์ สายหยุด	พ.ศ. 2532	พ.ศ. 2537
2		ดร. กรแก้ว อัจฉินวัจน์	พ.ศ. 2537	พ.ศ. 2542

5.3 วัดโลกานุเคราะห์ (ต่อเนื่อง)

วัดโลกานุเคราะห์ เป็นวัดฝ่ายมหายานสังกัดคณะสงฆ์อนัมนิกาย เป็นวัดในสังกัดเดียวกันกับวัดกุศลสมาคร วัดโลกานุเคราะห์สร้างขึ้นเมื่อประมาณปีพ.ศ. 2394 ในช่วงปลายรัชกาลพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 3 แห่งราชวงศ์จักรี) จากหลักฐานพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ได้กล่าวว่า วัดโลกานุเคราะห์เป็นวัดที่พวกญวนและพวกจีนช่วยกันสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นสำนักสงฆ์ ในการเป็นศาสนสถานประกอบศาสนกิจตามลัทธิพิธีกรรมต่าง ๆ ของฝ่ายพระพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน และได้รับพระราชทานนามวัดจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5 แห่งราชวงศ์จักรี) ว่า วัดโลกานุเคราะห์ (คณะสงฆ์อนัมนิกายแห่งประเทศไทย, 2563)

ภาพที่ 5.15 วัดโลกานุเคราะห์

ที่มา : ผู้วิจัย (2564)

ภาพที่ 5.16 วัดโลกานุเคราะห์

ที่มา : ผู้วิจัย (2564)

ภาพที่ 5.17 วัดโลกานุเคราะห์

ที่มา : ผู้วิจัย (2564)

ในช่วงสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 3 แห่งราชวงศ์จักรี) เป็นช่วงเวลาที่ชาวจีนจำนวนมากหลังไหลเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภาร ทำให้เกิดการขยายตัวของกิจการและจำนวนพลเมือง จนกลายเป็นชุมชนหนาแน่น พระองค์จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้บรรดาชาวจีนไปรวมตัวตั้งหลักแหล่งที่บริเวณทำนน้ำวัดสัมพันธวงศ์หรือวัดเกาะ โดยเริ่มจากแนวเขตริมแม่น้ำเจ้าพระยาตั้งแต่หน้าวัดสัมพันธวงศ์ไปตามทิศตะวันตกติดกับทำนน้ำราชวงศ์ ให้เป็นถิ่นฐานอาศัยสืบเนื่องมาจนถึงทุกวันนี้ เมื่อนานเข้าที่บริเวณแห่งนั้นก็ถูกเรียกขานว่า สำเพ็ง (วิมา โรจ-นราธา และคณะ, 2550) จะเห็นได้ว่า เมื่อมีการอพยพเคลื่อนย้ายมาตั้งถิ่นฐานอยู่ที่บริเวณสำเพ็งของชาวจีนก็เริ่มปรากฏสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งขึ้น คือ การสร้างวัดจีน โดยวัดจีนที่ถูกสร้างขึ้นในช่วงเวลานั้นและอยู่ใกล้กับสำเพ็ง คือ วัดโลกานุเคราะห์

วัดโลกานุเคราะห์ เป็นวัดที่มีขนาดใหญ่ โดยตั้งอยู่ในซอยผลิตผล (ซอยซุนยัดเซ็น) สาเหตุที่ซอยผลิตผลมีชื่อเรียกอีกชื่อว่า ซอยซุนยัดเซ็น เป็นเพราะว่าในอดีต ดร. ซุนยัดเซ็น เคยเดินทางไปปลุกระดมชาวจีนในหลายประเทศ เพื่อการปฏิวัติล้มล้างราชวงศ์ชิงหรือราชวงศ์แมนจู ซึ่งเป็นราชวงศ์ที่ก่อตั้งขึ้นโดยชาวแมนจู ประเทศไทยก็เป็นหนึ่งในสถานที่ที่ ดร. ซุนยัดเซ็น เดินทางมาเพื่อขอระดมทุนและเปิดการปราศรัยอยู่บ่อยครั้ง โดยเฉพาะการพบปะกับชาวจีนในย่านเยาวราช อีกทั้งบริเวณหนึ่งยังถูกตั้งชื่อว่า ถนนปาฐกถา ซึ่งมีความหมายว่า ถ้อยคำหรือเรื่องราวที่บรรยายในที่ชุมชน เนื่องจากบริเวณนั้นเป็นสถานที่ที่ ดร. ซุนยัดเซ็น เคยใช้กล่าวปราศรัย ส่วนสถานที่ที่ ดร. ซุนยัดเซ็น ใช้เป็นที่พักอาศัยในเวลานั้น เดิมเป็นร้านขายยาที่ตั้งอยู่ในซอยผลิตผล จากเหตุการณ์ดังกล่าว จึงทำให้ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2547 เป็นต้นมา ผู้คนในชุมชนซอยผลิตผลจึงพร้อมใจร่วมกันสร้างซุ้มประตูที่สลักชื่อซุนยัดเซ็น เพื่อเป็นการรำลึกถึงประวัติศาสตร์ที่ชาวจีนในประเทศไทยได้มีโอกาสต้อนรับ และร่วมขบวนการโค่นล้มอำนาจกับดร. ซุนยัดเซ็น (ไทยรัฐออนไลน์, 2553)

ภาพที่ 5.18 ซอยผลิตผล

ที่มา : ผู้วิจัย (2564)

เนื่องจากวัดโลกานุเคราะห์เป็นวัดในฝ่ายมหายานสังกัดคณะสงฆ์อนัมนิกาย ซึ่งเป็นพุทธศาสนาแบบเวียดนามที่ได้รับอิทธิพลทางพระพุทธศาสนาจากประเทศจีน ในอดีตวัดแห่งนี้จึงเคยเป็นสถานที่ที่อดีตประธานาธิบดีโฮจิมินห์ แห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนาม (เวียดนามเหนือ) เคยมาพำนักในช่วงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2471 เมื่อครั้งเดินทางมาปฏิบัติภารกิจลับเพื่อเอกราชของชาวเวียดนาม โดยได้รับความช่วยเหลือจากพระครูคุณานัมสมณาจารย์ (ปิ่นเลื่อง) เจ้าคณะใหญ่ฝ่ายอนัมนิกาย ลำดับที่ 8 ซึ่งภายหลังการสถาปนาสาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนาม (เวียดนามเหนือ) โดยมีประธานาธิบดีโฮจิมินห์เป็นประมุข พระครูคุณานัมสมณาจารย์ (ปิ่นเลื่อง) ก็ได้รับนิมนต์เดินทางกลับกรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม และมรณภาพที่กรุงฮานอย โดยอิฐธำของพระครูคุณานัมสมณา-

จารย์ (บั้นเลื่อง) อยู่ที่วัดหวังเอน กรุงเทพมหานคร (กงสุลใหญ่ ณ นครโฮจิมินห์, 2563)

ในส่วนของลำดับเจ้าอาวาสที่ปกครองวัดโลกานุเคราะห์ นับตั้งแต่การก่อตั้งจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งหมด 11 องค์ แต่รายนามเจ้าอาวาสดังกล่าวไม่มีหลักฐานปรากฏ เนื่องจากในสมัยก่อน ทำเนียบเจ้าอาวาสของวัดโลกานุเคราะห์ไม่ได้ขึ้นในจดหมายเหตุกรุงศรี จึงไม่สามารถเรียงรายนามได้ แต่ทั้งนี้ในจดหมายเหตุมีการปรากฏชื่อวัดและเลขที่ตั้งวัด เพียงแต่สารระบบเจ้าอาวาสไม่มีหลักฐานปรากฏแต่อย่างใด (สมชาย รักเจริญสกุล, ผู้ให้สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2564)

ตารางที่ 5.4 ลำดับเจ้าอาวาสวัดโลกานุเคราะห์ที่มีหลักฐานปรากฏ

ลำดับที่	รายนาม
1	พระครูคณานัมสมณาจารย์ (บั้นเลื่อง)
2	ไม่ปรากฏชื่อ
3	ไม่ปรากฏชื่อ
4	พระมหาคณานัมธรรมปัญญาวิวัตร (ถนอม เกียนถิก)
5	องปลัดธรรมปัญญาวิวัตรรังสรรค์ คั่นเตื่อง

5.4 วัดมิ่งกรมลาวาส (วัดเล่งเน่ยยี่)

วัดมิ่งกรมลาวาส เป็นวัดในสังกัดคณะสงฆ์จีนนิกาย ที่สร้างขึ้นในสมัยรัชกาล พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5 แห่งราชวงศ์จักรี) ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เลือกชัยภูมิสร้างวัดบนเนื้อที่ขนาด 4 ไร่ 18 ตารางวา บริเวณถนนเจริญกรุง และเนื่องจากพระสงฆ์จีนนิกายมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ทำให้วัดบำเพ็ญจินพรตที่เป็นวัดจีนแห่งแรกในประเทศไทยมีพื้นที่ไม่เพียงพอในการรองรับ จึงเริ่มก่อสร้างวัดมิ่งกรมลาวาสขึ้น โดยให้พระยาโชฎึกราชเศรษฐี เจ้ากรมท่าซ้าย ร่วมกับพุทธศาสนิกชนชาวจีนในบริเวณนั้นร่วมกันดำเนินการก่อสร้างในปีพ.ศ. 2414 ใช้ระยะเวลาในการก่อสร้างแล้วเสร็จทั้งสิ้น 8 ปี เมื่อสร้างเสร็จแล้วจึงได้อาราธนาพระอาจารย์สกเห็ง มาเป็นเจ้าอาวาสและเลื่อนสมณศักดิ์เป็น พระอาจารย์จีนวังสสมาธิวัตร เจ้าคณะใหญ่จีนนิกายรูปแรก ของประเทศไทย (ธนภัทร์ ลิ้มหัตสนัยกุล, 2563)

ภาพที่ 5.19 ทางเข้าวัดมังกร-
กมลลาวาส
ที่มา : ผู้วิจัย (2564)

วัดมังกรกมลลาวาส มีชื่อจีนว่า เล่งเน่ยยี่ ตามภาษาจีนแต้จิ๋ว ซึ่งมีความหมายว่า “เล่ง” แปลว่า มังกร “เน่ย” แปลว่า ดอกบัว และ “ยี่” แปลว่า วัดวาอาราม เดิมมีชื่อภาษาไทยว่า วัดมังกรนารถอุบลราชวราราม แต่ชื่อดังกล่าวไม่ค่อยเป็นที่นิยมนัก เพราะประชาชนทั่วไปยังคงนิยมเรียกกันว่า วัดเล่งเน่ยยี่ จนกระทั่ง พ.ศ. 2454 พระอาจารย์จิ่นวังสสมาธิวัตร (กวยหงอ) เจ้าคณะใหญ่จีนนิกาย เจ้าอาวาสวัดเล่งเน่ยยี่รูปที่ 2 ได้ขอพระราชทานนามวัดเป็นภาษาไทยจากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 6 แห่งราชวงศ์จักรี) พระองค์ทรงพระราชทานนามวัดใหม่ว่า วัดมังกรกมลลาวาส จึงเป็นชื่อที่ใช้เรียกขานนับตั้งแต่นั้นมา (ศิลปวัฒนธรรม, 2563 อ้างจาก เศรษฐพงษ์ จงสงวน, 2562)

ภาพที่ 5.20 ป้ายชื่อเดิมของวัด
มังกรกมลลาวาส
ที่มา : ผู้วิจัย (2564)

วัดมิ่งกรมลาวาสใช้ผังแบบวัดจีน ที่มีรูปแบบศิลปกรรมแบบจีนทางใต้ ประกอบด้วยอาคารหลัก คือ อุโบสถตั้งอยู่ตรงกลาง โดยด้านหน้ามีวิหารจตุโลกบาล และด้านหลังมีวิหารบูรพาจารย์ วัดมิ่งกรมลาวาส นับว่าเป็นวัดที่มีความโดดเด่นในด้านสถาปัตยกรรม เนื่องจากรูปแบบของวัดได้ก่อสร้างตามคติการสร้างวัด คือ มีถนนตรงเข้าสู่วิหารหน้าและเมื่อผ่านวิหารหน้าแล้วก็จะเข้าสู่พระอุโบสถ โดยพื้นที่ภายในวัดมีการจัดสถานที่ที่เหมาะสมแก่การใช้สอย ทั้งยังแบ่งสรรพื้นที่ในการใช้สอยอย่างชัดเจน อาทิ เขตพุทธาวาส เขตสังฆาวาส และพื้นที่สำหรับประกอบกิจกรรมอื่น ๆ (ธนภัทร์ ลิ้มหัตสนัยกุล, 2563)

ภาพที่ 5.21 สถานีรถไฟฟ้า MRT วัดมิ่งกรม
ที่มา : ผู้วิจัย (2564)

ภาพที่ 5.22 วัดมิ่งกรมลาวาส
ที่มา : ผู้วิจัย (2564)

นอกจากวัดมิ่งกรมลาวาสจะเป็นศาสนสถานที่เป็นศูนย์รวมจิตใจของชุมชนและผู้คนมาอย่างช้านาน วัดมิ่งกรมลาวาสยังได้ก่อตั้งโรงเรียนมิ่งกรมลาวาสวิทยาลัย เพื่อเป็นสถานศึกษาพระปริยัติธรรม โรงเรียนมิ่งกรมลาวาสวิทยาลัยเดิมที่เป็นตึกพิพิธภัณฑวัดอุทธรธรรมของทางวัดที่ใช้เป็นสถานที่ศึกษาพระธรรมวินัยและเป็นสถานที่สำหรับประกอบศาสนกิจเพียงอย่างเดียว โดยตึกพิพิธภัณฑวัดอุทธรธรรมแห่งนี้แต่เดิมเป็นอาคารเก่าแก่ที่ชำรุดทรุดโทรมและคับแคบ กระทั่งพระอาจารย์จันทธรรมสมาธิวัตร (โพธิ์แจ้) ได้พิจารณาเห็นว่าจตุรอาคารเก่าออกแล้วสร้างเป็นอาคาร 9 ชั้น อาคารดังกล่าว สร้างแล้วเสร็จในปี.ศ. 2521 โดยให้ชื่อว่า ตึกพิพิธภัณฑวัดอุทธรธรรม (วัดมิ่งกรมลาวาส กรุงเทพฯ, 2555) แต่ภายหลังด้วยความเมตตาของพระคณาจารย์จันทธรรมปัญญาจริยาภรณ์ (เจ้าคุณเย็นเขียว) ได้ปรับเปลี่ยนอาคาร 9 ชั้น ให้เป็นห้องเรียนและได้สถาปนาโรงเรียนมิ่งกรม-

ลาวาสวิทยาลัย ขึ้นในปีพ.ศ. 2533 เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและช่วยเหลือสังคมด้วยการรับกัลยาณมิตรผู้ที่มีความศรัทธาเข้าบรรพชา เพื่อรับการศึกษาพระธรรมวินัย คุณธรรม จริยธรรม และเพื่อสร้างศาสนทายาทที่มีคุณภาพให้แก่พระศาสนาและสังคม (โรงเรียนมังกรม-ลาวาส, 2563)

ภาพที่ 5.23 โรงเรียนมังกรมลาวาสวิทยาลัย

ที่มา : ผู้วิจัย (2564)

ภาพที่ 5.24 ด้านหน้าวัดมังกรมลาวาส

ที่มา : ผู้วิจัย (2564)

ตารางที่ 5.5 ลำดับเจ้าอาวาสวัดมังกรมลาวาส ปัจจุบันรวม 10 รูป

ลำดับที่	รายนาม
1	พระอาจารย์จันทน์วังสสมาธิวัตร (สกเหียง)
2	พระอาจารย์จันทน์วังสสมาธิวัตร (กายทอง)
3	พระอาจารย์จันทน์วังสสมาธิวัตร (โล้วแข่ง)
4	พระอาจารย์ฮวบจง (ฟูกยี่น)
5	พระอาจารย์จันทน์วังสสมาธิวัตร (ย่งปิง)
6	พระอาจารย์จันทน์วังสสมาธิวัตร (เซียงหงี)
7	พระมหาคณาจารย์จันทน์ธรรมสมาธิวัตร (โพธิ์แจ้ง)
8	พระอาจารย์จันทน์ธรรมคณาธิการ (เย็นเจี้ยว)

ตารางที่ 5.5 ลำดับเจ้าอาวาสวัดมิ่งกรมลาวาส ปัจจุบันรวม 10 รูป (ต่อ)

ลำดับที่	รายนาม
9	พระคณาจารย์จันทรมปัญญาจริยาภรณ์ (เย็นเขียว)
10	พระอาจารย์จันทคณาณัติจันทพรต (เย็นจี่)

ตารางที่ 5.6 ลำดับผู้บริหารโรงเรียนมิ่งกรมลาวาสวิทยาลัยในปัจจุบัน

ลำดับที่	ตำแหน่ง	รายนาม
1	ผู้จัดการโรงเรียน	หลวงจีนสังฆรักษ์สัญญาชัย เสี่ยซัง
2	ผู้อำนวยการโรงเรียน	พระมงคลรัตน์ เสี่ยมุย
3	รองผู้อำนวยการโรงเรียน	นายศิริวรรณ พัทธนิวัฒนากุล

5.5 สรุปท้ายบท

วัดจันทยานเขาวราชในปัจจุบัน ถูกพัฒนามาจากการเป็นวัดขนาดเล็กๆ ที่สร้างไว้เพื่อเป็นที่พึ่งพิงทางจิตใจให้แก่ชุมชนที่มีกลุ่มชาวจีนหรือชาวไทยเชื้อสายจีนอาศัยอยู่ หรือวัดจันทบางแห่ง ส่วนหนึ่งของวัดในอดีตก็ถูกพัฒนามาจากการเป็นสถานที่อื่น ภายหลังจากอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานของชาวจีนในประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้วัดจันทเกิดการพัฒนา ขยายพื้นที่ และกระจายตัวไปยังพื้นที่ต่างๆ ที่มีชุมชนชาวจีน วัดจันท นับว่าเป็นสัญลักษณ์สำคัญทางวัฒนธรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงการผสมผสานกันอย่างกลมกลืนระหว่างวัฒนธรรมจีนบนผืนแผ่นดินไทย กระทั่งวัดจันทกลายเป็นส่วนหนึ่งที่ไม่สามารถแยกออกจากประเทศไทยได้

วัดจันทที่ปรากฏในประเทศไทยในแต่ละแห่งจะมีสังกัดคณะสงฆ์ที่แตกต่างกัน ดังจะเห็นได้จากวัดบำเพ็ญจันทพรตและวัดมิ่งกรมลาวาส เป็นวัดที่อยู่ในสังกัดคณะสงฆ์จีนนิกาย ส่วนวัดกุศลสมาครและวัดโลกานุเคราะห์ เป็นวัดที่อยู่ในสังกัดคณะสงฆ์อนัมนิกาย โดยทั้งสองสังกัดนี้ล้วนเป็นนิกายมหายาน แต่แตกต่างกันที่การรับอิทธิพลมาจากคนละประเทศ กล่าวคือ สังกัดคณะสงฆ์จีนนิกาย คือนิกายมหายานแบบจีน ที่ถือกำเนิดจากประเทศจีน ส่วนสังกัดคณะสงฆ์อนัมนิกาย คือนิกายมหายานแบบเวียดนาม ที่สืบทอดมาจากประเทศเวียดนามแต่ได้รับอิทธิพลต้นแบบมาจากประเทศจีน หากแต่ได้มีการปรับเปลี่ยนจารีต ประเพณีปฏิบัติ บางประการ

วัดจันทที่ถูกสร้างขึ้นในอดีต ส่วนใหญ่จะมีรูปแบบสถาปัตยกรรมแบบจีนทางใต้ เนื่องจากชาว

จีนที่อพยพเข้ามาในประเทศไทยส่วนใหญ่จะเป็นชาวจีนที่อพยพมาจากดินแดนทางตอนใต้ของ ประเทศจีน ได้แก่ มณฑลกวางตุ้ง มณฑลฝูเจี้ยนหรือฮกเกี้ยน และมณฑลไหหลำ ประกอบด้วย ชาวจีนกวางตุ้ง ชาวจีนแคะ (ฮากกา) ชาวจีนแต้จิ๋ว ชาวจีนฮกเกี้ยน และชาวจีนไหหลำ โดยหลักฐาน ที่ปรากฏให้เห็นถึงความเป็นจีนทางใต้ ได้แก่ วัดจีน ศาลเจ้าจีน สมาคมตระกูล สมาคมกลุ่มภาษา สมาคมถิ่นเกิด สมาคมอาชีพ และโรงเรียนจีน

นอกจากพัฒนาการของวัดจีนที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นศาสนสถานประกอบพิธีหรือเพื่อใช้เป็นศูนย์รวมจิตใจของทั้งชาวจีนและชาวไทยเชื้อสายจีนแล้ว ภายหลังจากเห็นได้ว่าวัดจีนมีพัฒนาการโดยการ ดำเนินการร่วมกันจัดตั้งโรงเรียนในสังกัดคณะสงฆ์ขึ้น จะเห็นได้จากโรงเรียนกุศลสมาครวิทยาลัย ที่จัดตั้งขึ้นโดยวัดกุศลสมาคร และโรงเรียนมังกรกมลาวาสวิทยาลัยที่จัดตั้งขึ้นโดยวัดมังกรกมลาวาส การมีโรงเรียนที่เป็นแหล่งส่งเสริมการเรียนรู้ สร้างรากฐานทางการศึกษาให้แก่พระภิกษุสามเณร นับว่าเป็นคุณประโยชน์อย่างยิ่งในการดำรงไว้ซึ่งพระพุทธศาสนา การที่วัดเป็นศาสนสถานเพื่อ การศึกษาของพระภิกษุสามเณรให้มีความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม ถือเป็น การสร้างศาสนทายาทที่มี คุณค่าและมีความรู้เพื่อการสืบทอดพระพุทธศาสนาในอนาคต อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางการบริการ ความรู้ทางพระพุทธศาสนาให้แก่ชุมชนในพื้นที่อีกด้วย

บทที่ 6

แรงจูงใจในการมาเยือนวัดจัน ย่านเยาวราช

ในบทนี้เป็นการนำเสนอผลการศึกษาแรงจูงใจในการมาเยือนวัดจัน ย่านเยาวราช ของนักท่องเที่ยว เพื่อศึกษาอิทธิพลของแรงจูงใจต่อการมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ผลการศึกษาจากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 250 คน มีดังนี้

- 6.1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว
- 6.2 ข้อมูลการเดินทางของนักท่องเที่ยว
- 6.3 แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาเยือนวัดจัน ย่านเยาวราช
- 6.4 สรุปท้ายบท

6.1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 6.1 ความถี่และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว

ข้อมูลทั่วไป	ความถี่	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	100	40.00
หญิง	150	60.00
อายุ		
20 ปี หรือน้อยกว่า	15	6.00
21 – 30 ปี	71	28.40
31 – 40 ปี	32	12.80
41 – 50 ปี	70	28.00
51 – 60 ปี	42	16.80
60 ปีขึ้นไป	20	8.00
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	99	39.60
ปริญญาตรี	135	54.00
สูงกว่าปริญญาตรี	16	6.40

ตารางที่ 6.1 ความถี่และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	ความถี่	ร้อยละ
อาชีพ		
ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ	9	3.60
พนักงานบริษัท / สำนักงาน	59	23.60
ผู้บริหาร / ผู้จัดการ	5	2.00
ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว	71	28.40
นักเรียน / นักศึกษา	56	22.40
ไม่ได้ประกอบอาชีพ (ผู้เกษียณอายุ แม่บ้าน ฯลฯ)	39	15.60
อื่น ๆ	11	4.40
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
10,000 บาท หรือน้อยกว่า	59	23.60
10,001 – 20,000 บาท	74	29.60
20,001 – 30,000 บาท	39	15.60
30,001 – 40,000 บาท	30	12.00
40,001 – 50,000 บาท	16	6.40
มากกว่า 50,000 บาท	32	12.80
รวม	250	100

จากตารางที่ 6.1 พบว่า นักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 60.00) รองลงมาเป็นเพศชาย (ร้อยละ 40.00) โดยมีอายุอยู่ช่วงระหว่าง 21 – 30 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 28.40) รองลงมา มีอายุ 41 – 50 ปี (ร้อยละ 28.00) และน้อยที่สุดมีอายุ 20 ปีหรือน้อยกว่า (ร้อยละ 6.00) มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด (ร้อยละ 54.00) รองลงมา มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 39.60) และมีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 6.40) ตามลำดับ ประกอบอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัวมากที่สุด (ร้อยละ 28.40) รองลงมาประกอบอาชีพพนักงานบริษัทหรือสำนักงาน (ร้อยละ 23.60) และน้อยที่สุดประกอบอาชีพผู้บริหารหรือผู้จัดการ (ร้อยละ 2.00) โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท มากที่สุด (ร้อยละ 29.60) รองลงมา

มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000 บาท หรือน้อยกว่า (ร้อยละ 23.60) และน้อยที่สุดมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 40,001 – 50,000 บาท (ร้อยละ 6.40)

6.2 ข้อมูลการเดินทางของนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 6.2 ความถี่และร้อยละของข้อมูลการเดินทางของนักท่องเที่ยว

ข้อมูลการเดินทาง	ความถี่	ร้อยละ
วัดจันทน์ที่กำลังท่องเที่ยว		
วัดบำเพ็ญจินพรต (ย่งฮกยี่)	50	20.00
วัดกุศลสมาคร (โผว ฮก ยี่)	50	20.00
วัดโลกานุเคราะห์ (ตื้อเตีตื้อ)	50	20.00
วัดมิ่งกรมลาวาส (วัดเล่งเน่ยยี่)	100	40.00
จำนวนครั้งที่มา		
มาครั้งแรก	110	44.00
มาครั้งที่ 2	52	20.80
มาครั้งที่ 3 หรือมากกว่า	88	35.20
วิธีการเดินทาง		
รถยนต์ส่วนบุคคล	120	48.00
รถโดยสารประจำทาง	58	23.20
รถไฟฟ้า MRT	61	24.40
เรือ	4	1.60
อื่น ๆ	7	2.80
ผู้ร่วมเดินทาง		
เดินทางคนเดียว	37	14.80
เดินทางกับครอบครัว	149	59.60
เดินทางกับกลุ่มเพื่อน	61	24.40
อื่น ๆ	3	1.20
รวม	250	100

จากตารางที่ 6.2 พบว่า นักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามกำลังท่องเที่ยวอยู่ที่วัดมิ่งกรม-ลาวาส (วัดเล่งเน่ยยี่) มากที่สุด (ร้อยละ 40.00) และกำลังท่องเที่ยวอยู่ที่วัดบำเพ็ญจินพรต (ยงฮกยี่) วัดกุศลสมาคร (โหว ฮก ยี่) วัดโลกานุเคราะห์ (ตื้อเต้ตื้อ) จำนวนเท่า ๆ กัน (ร้อยละ 20.00) จำนวนครั้งที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวส่วนใหญ่ คือ มาครั้งแรก (ร้อยละ 44.00) รองลงมา คือ มาครั้งที่ 3 หรือมากกว่า (ร้อยละ 35.20) และมาครั้งที่ 2 (ร้อยละ 20.80) ตามลำดับ นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวโดยรถยนต์ส่วนบุคคลมากที่สุด (ร้อยละ 48.00) รองลงมา คือ รถไฟฟ้า MRT (ร้อยละ 24.40) และน้อยที่สุด คือ ทางเรือ (ร้อยละ 1.60) ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวเดินทางร่วมกับครอบครัวมากที่สุด (ร้อยละ 59.60) รองลงมา คือ กับกลุ่มเพื่อน (ร้อยละ 24.40)

6.3 แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราช

ผลการศึกษาแรงจูงใจในการมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราช ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของลิเคิร์ตสเกล ดังนี้

6.3.1 แรงจูงใจด้านสิ่งดึงดูด

ตารางที่ 6.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจด้านสิ่งดึงดูด

แรงจูงใจด้านสิ่งดึงดูด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนา	4.05	0.82	มาก	3
2. เพื่อความสงบและที่พึ่งพิงทางจิตใจ	3.85	0.82	มาก	4
3. เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต	4.37	0.71	มากที่สุด	1
4. เพื่อทำบุญ ขอพร หรือสะเดาะเคราะห์	4.10	0.84	มาก	2
5. เพื่อบูชาวัตถุมงคล	2.55	1.14	น้อย	10
6. เพื่อเรียนรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม	3.34	2.12	ปานกลาง	7
7. เพื่อเรียนรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม	2.97	1.05	ปานกลาง	9
8. เพื่อเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียง	3.76	3.38	มาก	5
9. ต้องการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับครอบครัว เพื่อน หรือคนรัก	3.60	0.99	มาก	6
10. ได้รับคำแนะนำมาจากผู้อื่น	3.15	2.16	ปานกลาง	8

ตารางที่ 6.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจด้านสิ่งดึงดูด (ต่อ)

แรงจูงใจด้านสิ่งดึงดูด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
รวม	3.57	0.90	มาก	

จากตารางที่ 6.3 พบว่า แรงจูงใจในด้านสิ่งดึงดูดมีภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.57) โดยแรงจูงใจด้านสิ่งดึงดูดที่ทำให้พนักงานท่องเที่ยวมาเยือนในระดับมากที่สุด คือ เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต (ค่าเฉลี่ย 4.37) แรงจูงใจด้านสิ่งดึงดูดที่ทำให้พนักงานท่องเที่ยวมาเยือนในระดับมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ เพื่อทำบุญ ขอพร หรือสะเดาะเคราะห์ (ค่าเฉลี่ย 4.10) ความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนา (ค่าเฉลี่ย 4.05) เพื่อความสงบและที่พึ่งพิงทางจิตใจ (ค่าเฉลี่ย 3.85) นอกจากนี้แรงจูงใจที่ทำให้พนักงานท่องเที่ยวมาเยือนในระดับปานกลาง 3 อันดับแรก ได้แก่ เพื่อเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวทางศาสนา (ค่าเฉลี่ย 3.34) ได้รับคำแนะนำมาจากผู้อื่น (ค่าเฉลี่ย 3.15) เพื่อเรียนรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม (ค่าเฉลี่ย 2.97) แรงจูงใจที่ทำให้พนักงานท่องเที่ยวมาเยือนในระดับน้อย คือ เพื่อบูชาวัตถุมงคล (ค่าเฉลี่ย 2.55)

6.3.2 แรงจูงใจด้านสถานที่

ตารางที่ 6.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจด้านสถานที่

แรงจูงใจด้านสถานที่	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. สถานที่มีความศักดิ์สิทธิ์ นำเลื่อมใสศรัทธา	3.94	0.82	มาก	1
2. สถานที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จัก	3.84	0.85	มาก	2
3. สภาพแวดล้อมเงียบสงบ	3.24	0.94	ปานกลาง	5
4. อาณาบริเวณมีความสะอาด เรียบร้อย	3.28	0.80	ปานกลาง	4
5. ความสวยงามของศิลปะและสิ่งปลูกสร้าง	3.75	0.81	มาก	3
รวม	3.61	0.06	มาก	

จากตารางที่ 6.4 พบว่า แรงจูงใจด้านสถานที่ที่มีภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.61) โดยแรงจูงใจด้านสถานที่ที่ทำให้พนักงานท่องเที่ยวมาเยือนในระดับมาก 3 อันดับ ได้แก่ สถานที่มีความศักดิ์สิทธิ์ นำเลื่อมใสศรัทธา (ค่าเฉลี่ย 3.94) สถานที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จัก (ค่าเฉลี่ย 3.84)

ความสวยงามของศิลปะและสิ่งปลูกสร้าง (ค่าเฉลี่ย 3.24) ทั้งนี้แรงจูงใจด้านสถานที่ที่ทำให้นักท่องเที่ยวมาเยือนในระดับปานกลาง ได้แก่ อาณาบริเวณมีความสะอาดเรียบร้อย (ค่าเฉลี่ย 3.28) สภาพแวดล้อมเงียบสงบ (ค่าเฉลี่ย 3.24)

6.3.3 แรงจูงใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ตารางที่ 6.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

แรงจูงใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ความสะดวกในการเดินทางเชื่อมโยงไปยังวัดอื่น	3.83	0.73	มาก	1
2. มีป้ายบอกเส้นทางไปยังจุดต่าง ๆ ที่ชัดเจน	3.13	0.94	ปานกลาง	2
3. ห้องน้ำสะอาดและมีจำนวนเพียงพอ	2.58	1.03	น้อย	3
4. จำนวนที่จอดรถมีเพียงพอ	2.32	1.06	น้อย	4
รวม	2.97	0.12	ปานกลาง	

จากตารางที่ 6.5 พบว่า แรงจูงใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมีภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.97) แรงจูงใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทำให้นักท่องเที่ยวมาเยือนในระดับมาก คือ ความสะดวกในการเดินทางเชื่อมโยงไปยังวัดอื่น (ค่าเฉลี่ย 3.83) ส่วนแรงจูงใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทำให้นักท่องเที่ยวมาเยือนในระดับปานกลาง ได้แก่ มีป้ายบอกเส้นทางไปยังจุดต่าง ๆ ที่ชัดเจน (ค่าเฉลี่ย 3.13) นอกจากนี้แรงจูงใจที่ทำให้นักท่องเที่ยวมาเยือนในระดับน้อย คือ ห้องน้ำสะอาดและมีจำนวนเพียงพอ (ค่าเฉลี่ย 2.58) จำนวนที่จอดรถมีเพียงพอ (ค่าเฉลี่ย 2.32)

6.3.4 แรงจูงใจด้านค่าใช้จ่าย

ตารางที่ 6.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจด้านค่าใช้จ่าย

แรงจูงใจด้านค่าใช้จ่าย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ราคาสินค้าที่ทางวัดจัดจำหน่าย เช่น ดอกไม้ ธูป เทียน น้ำมัน ฯลฯ มีราคาเหมาะสม	3.46	0.74	มาก	2

ตารางที่ 6.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจด้านค่าใช้จ่าย (ต่อ)

แรงจูงใจด้านค่าใช้จ่าย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
2. ราคาวัตถุดิบที่ทางวัดจัดให้เข้าบูชาผู้มีราคาเหมาะสม	3.14	0.68	ปานกลาง	3
3. ความเหมาะสมของค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว	3.63	2.03	มาก	1
รวม	3.41	0.77	มาก	

จากตารางที่ 6.6 พบว่า แรงจูงใจด้านค่าใช้จ่ายมีภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.41) โดยแรงจูงใจด้านค่าใช้จ่ายที่ทำให้นักท่องเที่ยวมาเยือนในระดับมาก คือ ความเหมาะสมของค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.63) ราคาสินค้าที่ทางวัดจัดจำหน่าย เช่น ดอกไม้ ธูป เทียน น้ำมัน ฯลฯ มีราคาเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 3.46) และแรงจูงใจด้านค่าใช้จ่ายที่ทำให้นักท่องเที่ยวมาเยือนในระดับปานกลาง คือ ราคาวัตถุดิบที่ทางวัดจัดให้เข้าบูชาผู้มีราคาเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 3.14)

6.3.5 แรงจูงใจด้านการคมนาคม

ตารางที่ 6.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจด้านการคมนาคม

แรงจูงใจด้านการคมนาคม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ความสะดวกสบายในการเดินทาง	3.78	2.83	มาก	1
2. การเดินทางมีความปลอดภัย	3.73	0.78	มาก	2
3. รถโดยสารมีจำนวนเพียงพอต่อการเดินทาง	3.34	0.91	ปานกลาง	5
4. ค่าโดยสารมีความเหมาะสม	3.35	0.80	ปานกลาง	4
5. ระยะเวลาในการเดินทางมีความเหมาะสม	3.42	0.77	มาก	3
รวม	3.53	0.05	มาก	

จากตารางที่ 6.7 พบว่า แรงจูงใจด้านการคมนาคมมีภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.53) แรงจูงใจด้านการคมนาคมที่ทำให้นักท่องเที่ยวมาเยือนในระดับมาก 3 อันดับ ได้แก่ ความสะดวกสบายในการเดินทาง (ค่าเฉลี่ย 3.78) การเดินทางมีความปลอดภัย (ค่าเฉลี่ย 3.73)

ระยะเวลาในการเดินทางมีความเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 3.42) นอกจากนี้ แรงจูงใจด้านการคมนาคมที่ทำให้นักท่องเที่ยวมาเยือนในระดับปานกลาง คือ ค่าโดยสารมีความเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 3.35) รถโดยสารมีจำนวนเพียงพอต่อการเดินทาง (ค่าเฉลี่ย 3.34) ตามลำดับ

6.3.6 สรุปแรงจูงใจแต่ละด้าน

ตารางที่ 6.8 สรุปค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจแต่ละด้าน

แรงจูงใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. แรงจูงใจด้านสิ่งดึงดูด	3.57	0.87	มาก	2
2. แรงจูงใจด้านสถานที่	3.61	0.06	มาก	1
3. แรงจูงใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	2.97	0.12	ปานกลาง	5
4. แรงจูงใจด้านค่าใช้จ่าย	3.41	0.77	มาก	4
5. แรงจูงใจด้านการคมนาคม	3.53	0.05	มาก	3
รวม	3.42	0.41	มาก	

จากตารางที่ 6.8 พบว่า ภาพรวมแรงจูงใจทั้งหมดอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.42) โดยแรงจูงใจที่มีภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ แรงจูงใจด้านสถานที่ แรงจูงใจด้านสิ่งดึงดูด แรงจูงใจด้านการคมนาคม ตามลำดับ แรงจูงใจที่มีภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ แรงจูงใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

6.4 สรุปท้ายบท

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า แรงจูงใจในการมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราชของนักท่องเที่ยว มีภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยแรงจูงใจในการมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราชสามารถแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) แรงจูงใจด้านสิ่งดึงดูด 2) แรงจูงใจด้านสถานที่ 3) แรงจูงใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก 4) แรงจูงใจด้านค่าใช้จ่าย 5) แรงจูงใจด้านการคมนาคม และผลจากการศึกษาพบว่า แรงจูงใจที่สำคัญที่สุดต่อการมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราช คือ แรงจูงใจด้านสถานที่ รองลงมา คือ แรงจูงใจด้านสิ่งดึงดูด แรงจูงใจด้านการคมนาคม ตามลำดับ

บทที่ 7

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ทำเลที่ตั้งและแรงจูงใจในการมาเยือนวัดจันทน์ ย่านเยาวราช มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาที่ตั้งของวัดจันทน์ เพื่อศึกษาพัฒนาการของวัดจันทน์ และเพื่อศึกษาแรงจูงใจในการมาเยือนวัดจันทน์ ย่านเยาวราช โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ประกอบกับเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ได้แก่ Google Maps และ Google Earth เพื่อวิเคราะห์ทำเลที่ตั้งและพัฒนาการของวัดจันทน์ ย่านเยาวราช รวมทั้งใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ที่เป็นลักษณะของแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยววัดจันทน์ ย่านเยาวราช จำนวน 250 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแรงจูงใจในการมาเยือนวัดจันทน์ ย่านเยาวราช โดยเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนมกราคม พ.ศ. 2564 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวและข้อมูลการเดินทางของนักท่องเที่ยว โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์ข้อมูลแรงจูงใจในการมาเยือนวัดจันทน์ ย่านเยาวราช จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ โดยหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

7.1 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

7.1.1 ทำเลที่ตั้งของวัดจันทน์ ย่านเยาวราช ผลจากการศึกษาพบว่า วัดจันทน์ที่เป็นกรณีศึกษาของงานวิจัยนี้ ได้แก่ วัดบำเพ็ญจินพรต (ยงฮยกยี่) วัดกุศลสมาคร (โผว ฮก ยี่) วัดโลกานุเคราะห์ (ต้อเต้ต้อ) และวัดมังกรกมลาวาส (วัดเล่งเน่ยยี่) วัดจันทน์ทั้ง 4 แห่ง มีทำเลที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ย่านเยาวราชทั้งหมดที่ตั้งของวัดจันทน์แต่ละแห่งมักอยู่ใกล้กับเขตชุมชนชาวจีน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ต้วน ลี เซิง และ บุกยั้ง ไร่สุขสิริ (2543) ที่กล่าวว่า วัดจันทน์เป็นศูนย์รวมจิตใจ ที่รักษาขนบธรรมเนียม ประเพณี ของชาวจีนที่อาศัยอยู่ในต่างแดน และเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงให้เห็นถึงการตั้งถิ่นฐานของชาวจีนในบริเวณนั้น ๆ กล่าวได้ว่า ชาวจีนที่มีจิตศรัทธาในพระพุทธศาสนา เมื่ออพยพไปตั้งถิ่นฐานอยู่ที่ใด มักจะสร้างวัดจันทน์หรือศาลเจ้าจันทน์ขึ้นในพื้นที่นั้น ๆ เพื่อเป็นแหล่งยึดเหนี่ยวจิตใจ และสอดคล้องกับแนวคิดในเรื่องทำเลที่ตั้งที่ระบุไว้ว่า พื้นที่ทางภูมิศาสตร์มีอิทธิพลต่อทำเลที่ตั้ง ซึ่งมนุษย์เกี่ยวข้องกับ เป็นแหล่งที่แสดงออกถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และสภาพแวดล้อม (ฉัตรชัย พงศ์ประยูร, 2549) วัดจันทน์ทั้ง 4 แห่ง มีทำเลที่ตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียง ๆ กัน ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเชื่อมโยงไป

แต่ละวัดได้อย่างสะดวกสบาย อีกทั้งพื้นที่ย่านเยาวราชได้รับการพัฒนาตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน ทำให้เป็นพื้นที่ที่เส้นทางการคมนาคมขนส่งพัฒนาถึง นับว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้การเดินทางท่องเที่ยวเป็นไปอย่างกว้างขวางและอำนวยความสะดวกสบายให้นักท่องเที่ยวในการเดินทางจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง ดังจะเห็นได้จากการที่นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาท่องเที่ยววัดจีนทั้ง 4 แห่ง ได้อย่างสะดวกสบายด้วยระบบขนส่งสาธารณะทั้งประเภทรถโดยสารประจำทาง รถไฟฟ้าใต้ดิน MRT หรือทางเรือ ผลที่ได้จากการศึกษานี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวของสมบัติ กาญจนกิจ (2560) กล่าวไว้ว่า แรงกระตุ้นที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมต่าง ๆ สิ่งอำนวยความสะดวกที่กระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ การขนส่ง นักเดินทางต้องการการขนส่งที่รวดเร็ว ปลอดภัย มีความสะดวกสบายและมีราคาพอที่จะทำให้สามารถใช้บริการได้

7.1.2 พัฒนาการของวัดจีน ย่านเยาวราช ผลจากการศึกษาพบว่า วัดจีนที่เป็นกรณีศึกษาของงานวิจัยนี้ ได้แก่ วัดบำเพ็ญจินพรต (ยงฮกยี่) วัดกุศลสมาคร (โผว ฮก ยี่) วัดโลกานุเคราะห์ (ต้อเตีต้อ) และวัดมังกรกมลาวาส (วัดเล่งเน่ยยี่) พัฒนาการของวัดทั้ง 4 แห่งตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ชี้ให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของวัดที่มีต่อพื้นที่ชุมชน แต่เดิมวัดจีนในประเทศไทยมีจำนวนน้อยและขนาดเล็ก แต่เมื่อจำนวนประชากรไทยเชื้อสายจีนเพิ่มขึ้น จึงเกิดพัฒนาการของวัดจีนหลายแห่ง ทั้งในลักษณะด้านโครงสร้างหรือแบบแผนการปรับปรุงสภาพวัดและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้วัดเจริญรุ่งเรือง พร้อมเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวไทยเชื้อสายจีน ผู้เลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนา ปัจจุบัน วัดจีน เป็นสัญลักษณ์สำคัญที่สะท้อนสังคมชาวจีนในประเทศไทย ผลจากการศึกษานี้มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นรุตม์ คุปต์ธนโรจน์ (2558) ที่ศึกษาย่านไชน่าทาวน์เยาวราช พื้นที่การนำเสนออัตลักษณ์เชิงซ้อนของวัฒนธรรมความเป็นจีนในสังคมไทยร่วมสมัย และพบว่า การนำเสนออัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมความเป็นจีนเกิดขึ้นท่ามกลางบริบทของการท่องเที่ยวและบริบทของโลกาภิวัตน์ทั้งในมิติของบุคคล เทคโนโลยีทุน สื่อไร้พรมแดน และอุดมการณ์ซึ่งเป็นบริบททางสังคมที่สำคัญ พัฒนาการของรูปแบบโครงสร้างวัดทั้ง 4 แห่ง พบว่า รูปแบบสถาปัตยกรรมของวัดจีนแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันตามยุคสมัย ผลจากการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ อรศิริ ปาณินท์ (2532) ที่พบว่า วัดพุทธศาสนามหายานแบบจีนที่สร้างยุคหลังจะได้รับการผสมผสานทางวัฒนธรรมรอบด้านจากสังคมไทยมากกว่าวัดที่สร้างในยุคเริ่มแรก วัดจีน ย่านเยาวราชนับเป็นศูนย์กลางทางสังคมและวัฒนธรรมประจำชุมชนที่อยู่คู่กันมาจากรุ่นสู่รุ่น แต่เดิมวัดจีนย่านเยาวราชเป็นเพียงศาสนสถานที่ประชาชนไว้กราบไหว้ ขอพร จากสิ่งศักดิ์สิทธิ์และเป็นที่อยู่ของพระสงฆ์จีน

เพื่อประกอบศาสนพิธีต่าง ๆ ต่อมาวัดจีนจึงได้ปฏิรูปการศึกษาขึ้น โดยการก่อตั้งสถาบันการศึกษา เพื่อให้ความรู้ทางศาสนา ศิลธรรม แก่ศาสนทายาทและชุมชนสืบต่อไป

7.1.3 แรงจูงใจในการมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราช ผลจากการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวมีแรงจูงใจในการมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราช ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยแรงจูงใจที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราชในระดับมาก ได้แก่ แรงจูงใจด้านสิ่งดึงดูด แรงจูงใจด้านสถานที่ และแรงจูงใจด้านการคมนาคม ส่วนแรงจูงใจที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราชในระดับปานกลาง ได้แก่ แรงจูงใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและแรงจูงใจด้านค่าใช้จ่าย ผลที่ได้จากการศึกษาชี้ให้เห็นถึงแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวที่หลากหลาย โดยสอดคล้องกับแนวคิดในเรื่องแรงจูงใจของพรทิพย์ สัมปตตะวนิช (2546) ที่ระบุว่า แรงจูงใจเป็นพฤติกรรมที่เลือกกระทำเพื่อเป้าหมายของตนเอง คือ ตอบสนองความต้องการ โดยแรงจูงใจด้านสถานที่ มีภาพรวมอยู่ในระดับมากเป็นอันดับหนึ่ง โดยมี 3 อันดับแรก คือ สถานที่ที่มีความศักดิ์สิทธิ์ น่าเลื่อมใสศรัทธา สถานที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก ความสวยงามของศิลปะและสิ่งปลูกสร้าง ผลที่ได้จากการศึกษามีความสอดคล้องกับผลจากการศึกษาของ วรรณวีร์ บุญคุ้ม (2560) ที่ศึกษาแรงจูงใจในการมาเยือนวัดสำคัญในจังหวัดเพชรบุรีและการรับรู้ที่มีอิทธิพลต่อการกลับมาเยือนซ้ำของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า นักท่องเที่ยวมีการรับรู้แหล่งท่องเที่ยวประเภทวัดสำคัญจังหวัดเพชรบุรีที่สำคัญ 3 ลำดับแรก คือ เป็นวัดที่น่าเลื่อมใสศรัทธา รองลงมา คือ เป็นวัดที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก มีความโดดเด่นของศิลปะสิ่งก่อสร้าง ตามลำดับ

ผลจากการศึกษาที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราช อยู่ในกลุ่มอายุ 21 – 30 ปี มากที่สุด ซึ่งยังอยู่ในช่วงวัยรุ่นหรือวัยทำงาน ข้อมูลดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัดไม่จำเป็นต้องเป็นกลุ่มผู้สูงอายุเท่านั้น วัยรุ่นหรือวัยทำงานก็มีความสนใจแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัดเช่นกัน ดังจะเห็นได้จากผลการวิเคราะห์พบว่า ภาพรวมของนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยววัดจีนย่านเยาวราช เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต มากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อดั้งเดิมที่เชื่อว่าการเข้าวัด ทำบุญ จะเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต ชี้ให้เห็นว่าความเชื่อดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับทุกช่วงวัย นอกจากนี้พบว่า ภาพรวมนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยววัดจีน เพื่อทำบุญขอพรหรือสะเดาะเคราะห์ มากเป็นอันดับสอง ผลที่ได้จากการศึกษามีความสอดคล้องกับการศึกษาของปฐมมา หาเรือนทรง (2560) ที่ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางมาไหว้พระ 9 วัด ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาข้อมูลพฤติกรรม พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถาม

ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเพื่อสร้างบุญสร้างกุศล นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อ เดือน 10,000 – 20,001 บาท มากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวของสมบัติ กาญจนกิจ (2560) ที่ระบุว่า รายได้เป็นปัจจัยสำคัญมาก เพราะถ้าขาดรายได้ก็ไม่สามารถจะเดินทางได้ เนื่องจากเป็นสภาพเอื้อต่อการท่องเที่ยว คือ เป็นเงื่อนไขที่จะทำให้ผู้คนสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้

ผลที่ได้จากการศึกษาทำเลที่ตั้งและแรงจูงใจในการมาเยือนวัดจันทน์ ย่านเยาวราช สะท้อนให้เห็นว่า ทำเลที่ตั้ง พัฒนาการ และแรงจูงใจในการมาเยือนของนักท่องเที่ยว เป็นความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นเงินบนแผ่นดินไทยอย่างแยกไม่ออก โดยสอดคล้องกับแนวคิดของ ไกรฤกษ์ ปิ่นแก้ว (2556) ระบุว่า การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นการศึกษาหาความรู้ในพื้นที่หรือบริเวณที่มีคุณลักษณะที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม โดยการบอกเล่าการพัฒนาทางสังคม และมนุษย์ผ่านทางประวัติศาสตร์อันเป็นผลเกี่ยวเนื่องกับวัฒนธรรม ซึ่งมีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จึงควรได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรักษาและคงความเป็นเอกลักษณ์ รวมถึงความโดดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น

7.2 ข้อเสนอแนะของผลการวิจัย

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัยและข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

7.2.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

1) ผลจากการศึกษา ทำเลที่ตั้งวัดจันทน์ ย่านเยาวราช พบว่า วัดจันทน์ทั้ง 4 แห่งที่เป็นกรณีศึกษา มีทำเลที่ตั้งอยู่ใกล้กับเขตชุมชน ดังนั้นชุมชนใกล้เคียงควรรักษาภาพลักษณ์ที่ดีของชุมชน รวมทั้งดูแลรักษาความสะอาดรอบอาณาบริเวณให้เรียบร้อยอยู่เสมอ เพื่อที่สภาพแวดล้อมรอบ ๆ เขตวัด จะคงความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยือนมากยิ่งขึ้น

2) ผลจากการศึกษา แรงจูงใจด้านสิ่งดึงดูด มีภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า นักท่องเที่ยว มีแรงจูงใจในการเดินทางมาเยือนวัดจันทน์ ย่านเยาวราช เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ชีวิตมากที่สุด ดังนั้น จึงควรร่วมมือกันรักษาเอกลักษณ์ของวัด เพื่อคงความเลื่อมใสศรัทธาของนักท่องเที่ยวให้คงอยู่ต่อไป นอกจากนี้พบว่า นักท่องเที่ยวเดินทางมาเยือนวัดจันทน์ ย่านเยาวราช เพื่อบูชาวัตถุมงคล ในระดับน้อย

ดังนั้นจึงควรประชาสัมพันธ์หรือจัดทำเอกสารข้อมูลวัตถุมงคล เพื่อให้ง่ายต่อการรับรู้และง่ายต่อการเข้าถึงของนักท่องเที่ยว

3) ผลจากการศึกษา แรงจูงใจด้านสถานที่ มีภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า นักท่องเที่ยวมีแรงจูงใจในการเดินทางมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราช ด้านสถานที่มีความศรัทธามาก เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ สถานที่ที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก ความสวยงามของศิลปะและสิ่งปลูกสร้าง ตามลำดับ ดังนั้นจึงควรรักษาภาพลักษณ์ที่ดีของวัดและควรรักษาสภาพของศิลปะและสิ่งปลูกสร้างให้สวยงามคงอยู่ตลอดไป

4) ผลจากการศึกษา แรงจูงใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า นักท่องเที่ยวมีแรงจูงใจในการเดินทางมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราช ด้านห้องน้ำสะอาดและมีจำนวนเพียงพอ ด้านจำนวนที่จอดรถมีเพียงพอ ในระดับน้อย ดังนั้นจึงควรคำนึงและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกภายในวัดให้ดียิ่งขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว

5) ผลจากการศึกษา แรงจูงใจด้านค่าใช้จ่าย มีภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า นักท่องเที่ยวมีแรงจูงใจในการเดินทางมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราช ด้านความเหมาะสมของค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวและด้านราคาสินค้าที่ทางวัดจัดจำหน่าย เช่น ดอกไม้ ธูป เทียน น้ำมัน ฯลฯ มีราคาเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ดังนั้นจึงควรรักษาภาพลักษณ์ที่ดีเช่นนี้ต่อไป เพื่อเป็นการไม่เอาเปรียบนักท่องเที่ยว

6) ผลจากการศึกษา แรงจูงใจด้านการคมนาคม มีภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า นักท่องเที่ยวมีแรงจูงใจในการเดินทางมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราช ด้านค่าโดยสารมีความเหมาะสม ด้านรถโดยสารมีจำนวนเพียงพอต่อการเดินทาง อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นจึงควรเพิ่มตารางการเดินรถและกำหนดค่าโดยสารอย่างเหมาะสม เพื่อความสะดวกสบายและเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

7.2.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษาทำเลที่ตั้งและแรงจูงใจในการมาเยือนวัดจีน ในเขตพื้นที่อื่นหรือจังหวัดอื่น เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน
- 2) ควรมีการศึกษาความพึงพอใจและการกลับมาเยือนซ้ำของนักท่องเที่ยว ในการเดินทางมาเยือนวัดจีน เพื่อจะได้ทราบว่า มีประเด็นด้านใดบ้างที่ควรปรับปรุงหรือพัฒนาต่อไป

บรรณานุกรม

- กรรณิกา คำดี. (2558). “วัดและศาสนสถานในมิติของการท่องเที่ยว”. **วารสารบัณฑิตศึกษา มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น** 4(2): 175-176.
- กรกิจ ดิษฐาน. (2562). **ประวัติศาสตร์ยุคต้นกรุงที่ยังมีชีวิตชีวา ในวัดโบราณที่ถูกครอบด้วยตึกเก่าคลาสสิก**. เข้าถึงเมื่อ 2 มกราคม 2564. เข้าถึงได้จาก <https://www.posttoday.com/life/travel/600995>
- การรถไฟฯขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย. (2563). **รถไฟฟ้ามหานคร สายเฉลิมรัชมงคล**. เข้าถึงเมื่อ 23 ธันวาคม 2563. เข้าถึงได้จาก <https://www.mrta.co.th>
- กิ่งแก้ว ทรัพย์พระวงศ์. (2554). **จิตวิทยาทั่วไป**. พิมพ์ครั้งที่ 20. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ไกรฤกษ์ ปิ่นแก้ว. (2556). **แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม**. เข้าถึงเมื่อ 27 สิงหาคม 2563. เข้าถึงได้จาก <http://tourism-dan1.blogspot.com/>
- กงสุลใหญ่ ณ นครโฮจิมินห์. (2563). **Royal Thai Consulate-General, Ho Chi Minh City, Vietnam**. เข้าถึงเมื่อ 9 มกราคม 2564. เข้าถึงได้จาก <https://www.facebook.com/1626966180902045/posts/2887235561541761/>
- คณะสงฆ์อนัมนิกายแห่งประเทศไทย. (2563). **ประวัติความเป็นมาของโรงเรียนกุศลสมาครวิทยาลัย**. เข้าถึงเมื่อ 9 มกราคม 2564. เข้าถึงได้จาก <https://www.anamnikayathai.com/kusol-samakonwittayalai-school>
- _____. **เรื่องตำนานพระอนัมนิกาย (พระญวน) พระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา ตัวยงราชานุภาพ**. เข้าถึงเมื่อ 9 มกราคม 2564. เข้าถึงได้จาก <https://anamnikayathai.com>
- คมชัดลึก และสมชัย กวางทองพาณิชย์. (2561). **ย่านม้งกรกลางกรุง**. เข้าถึงเมื่อ 12 มกราคม 2564. เข้าถึงได้จาก <https://www.komchadluek.net/news/lifestyle/328103>
- ฉัตรชัย พงษ์ประยูร. (2549). **แนวความคิดใหม่ทางภูมิศาสตร์**. กรุงเทพฯ: บริษัท มิสเตอร์ก๊อปปี้ (ประเทศไทย) จำกัด.
- ชูศักดิ์ วิทยาภัก. (2554). **การท่องเที่ยวกับการพัฒนา พินิจหลวงพระบางผ่านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม**. เชียงใหม่: ศูนย์วิจัยและบริการวิชาการ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ถ้วน ลี เชน และบุญยั้ง ไธสุขสิริ. (2543). **ความเป็นมาของวัดจีนและศาลเจ้าจีนในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการศึกษาเพื่อการพัฒนา.
- ไทยรัฐออนไลน์. (2553). **ดร. ชุนยัตเชน กว่าจะมาเป็นเงินยุคใหม่**. เข้าถึงเมื่อ 11 มกราคม 2564. เข้าถึงได้จาก <https://www.thairath.co.th/content/56392>
- ธนภัทร์ ลิ้มหัตถ์นัยกุล. (2563). **วัดเล่งเน่ยยี่**. เข้าถึงเมื่อ 13 มกราคม 2564. เข้าถึงได้จาก <https://readthecloud.co/mangkon-kamalawat-temple-leng-noi-ye/>
- นรุทธิ์ คุปต์ธนโรจน์. (2558). **“ย่านไชน่าทาวน์เยาวราช : พื้นที่การนำเสนออัตลักษณ์เชิงซ้อนของวัฒนธรรมความเป็นจีน ในสังคมไทยร่วมสมัย”**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญออกงาม เอี่ยมศรีปลั่ง. (2561). **วิชาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม**. ราชบุรี: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- ปฐมา หาเรือนทรง. (2560). **“ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางมาไหว้พระ 9 วัด ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา”**. สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม การบริการและการท่องเที่ยว คณะมนุษยศาสตร์และการจัดการการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ประสงค์ ชิงชัย. (2525). **สถานที่ตั้งทางภูมิศาสตร์**. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการภูมิศาสตร์แห่งชาติ สภาวิจัยแห่งชาติ.
- พระธวัชชัย แก้วสิงห์ และอธิพัชร์ วิจิตสถิตรัตน์. (2556). **“ทัศนศิลป์วัดมิ่งกรมลาวาส”**. **วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย** 33(2): 287-308.
- พระธรรมกิตติวงศ์. (2556). **วิสุทคามสีมา**. เข้าถึงเมื่อ 9 มกราคม 2564. เข้าถึงได้จาก <https://www.komchadluek.net/news/lifestyle/150734>
- พรทิพย์ สัมปตตะวานิช. (2546). **แรงจูงใจกับการโฆษณา**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พรพรรณ จันทโรนานนท์. (2546). **วิถีจีน**. กรุงเทพฯ: บริษัทสำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น จำกัด.
- เรื่องดี ๆ ที่ริมทาง. (30 เมษายน 2561). **วัดกุศลสมาคร ประวัติ คำสอน**[วิดีโอ]. Youtube. https://www.youtube.com/watch?v=WgbBNGN_E34
- โรงเรียนมิ่งกรมลาวาส. (2563). **ประวัติของโรงเรียน**. เข้าถึงเมื่อ 13 มกราคม 2564. เข้าถึงได้จาก <http://www.mkws.ac.th>
- วรรณวีร์ บุญคุ้ม. (2560). **“แรงจูงใจในการมาเยือนวัดสำคัญในจังหวัดเพชรบุรีและการรับรู้ที่มี**

อิทธิพลต่อการกลับมาเยือนซ้ำของนักท่องเที่ยวชาวไทย”. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

วีณา โรจนธาดา. (2557). **ปกิณกคดีประวัติศาสตร์ไทย**. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.

ศรินทิพย์ คาวาโนเบะ. (2554). “**แรงจูงใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทย กรณีศึกษา
อำเภอเมือง จังหวัดน่าน**”. สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด คณะ
บริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ศิลปวัฒนธรรม. (2563). **วัดเล่งเน่ยยี่ วัดดังที่ “เข้าใจผิด” ว่าเป็นวัดจีนแห่งแรกในประเทศไทย**.
เข้าถึงเมื่อ 12 มกราคม 2564. เข้าถึงได้จาก https://www.silpamag.com/history/article_59751

สุรพล เพชรไกร. (2554). **เทคนิคการจูงใจ = Motivation techniques**. พระนครศรีอยุธยา:
เทียนวัฒนา พรินต์ติ้ง.

สมชาย รักเจริญสกุล. (2564). **ไวยาวัจกรวัดโลกกานูเคราะห์**. สัมภาษณ์, 16 มกราคม.

สมบัติ กาญจนกิจ. (2560). **นันทนาการและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว = Recreation & tourism
industry**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โสวัตรี ณ ถลาง. (2550). **วัดญวนในไทย**. เข้าถึงเมื่อ 9 มกราคม 2564. เข้าถึงได้จาก http://saranukromthai.or.th/sub/other_sub.php?file=encyclopedia/saranugrom.htm

องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ. (2563). **สายรถประจำทาง**. เข้าถึงเมื่อ 23 ธันวาคม 2563. เข้าถึง
ได้จาก <http://www.bmta.co.th/th/bus-lines?page=7>

อรศิริ ปาณินท์. (2532). “**การศึกษาเปรียบเทียบวัดจีนในกรุงเทพฯ**”. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Chinatown Yaowarach. (2561). **สถานที่ท่องเที่ยววัดและศาลเจ้าจีน ย่านเยาวราช**. เข้าถึง
เมื่อ 26 สิงหาคม 2563. เข้าถึงได้จาก <http://www.chinatownyaowarach.com>

Trawell Thailand. (2561). **วัดบำเพ็ญจินพรต วัดจีนที่เก่าแก่และเล็กที่สุดในประเทศไทย**.
เข้าถึงเมื่อ 9 มกราคม 2564. เข้าถึงได้จาก <http://trawellthailand.com/th/bampen-chine-prote-temple/>

Januaryyy. (2562). **เส้นทางเดินเรือต้นเจ้าพระยา**. เข้าถึงเมื่อ 23 ธันวาคม 2563. เข้าถึงได้จาก
<https://article.redprice.co/chaopraya-boat-map/>

ภาคผนวก

แบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยว

เรื่อง : แรงจูงใจในการมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราช

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราช
2. แบบสอบถามชุดนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราช เพื่อสำรวจแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านสถานที่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านค่าใช้จ่าย และด้านการคมนาคม ในย่านเยาวราช เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริง ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และนำเสนอผลในภาพรวม เพื่อประโยชน์ในเชิงวิชาการและจะไม่ส่งผลกระทบต่อใด ๆ ต่อตัวท่าน
4. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน
  - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว
  - ตอนที่ 2 ข้อมูลการเดินทางของนักท่องเที่ยว
  - ตอนที่ 3 แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราช

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

ศุภิสรา อัญวงศ์วินิต

ผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หรือ เติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว

1. เพศ

- 1) ชาย 2) หญิง

2. อายุ

- 1) 20 ปี หรือ น้อยกว่า 2) 21 – 30 ปี 3) 31 – 40 ปี
 4) 41 – 50 ปี 5) 51 – 60 ปี 6) 60 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

- 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี 2) ปริญญาตรี 3) สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

- 1) ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ 2) พนักงานบริษัท / สำนักงาน
 3) ผู้บริหาร / ผู้จัดการ 4) ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว
 5) นักเรียน / นักศึกษา 6) ไม่ได้ประกอบอาชีพ (ผู้เกษียณอายุ
 แม่บ้าน ฯลฯ)
 7) อื่น ๆ โปรดระบุ .....

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- 1) 10,000 หรือ น้อยกว่า 2) 10,001 – 20,000 บาท
 3) 20,001 – 30,000 บาท 4) 30,001 – 40,000 บาท
 5) 40,001 – 50,000 บาท 6) มากกว่า 50,000 บาท

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หรือ เติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

ตอนที่ 2 ข้อมูลการเดินทางของนักท่องเที่ยว

1. วัดจันทน์ที่ท่านกำลังท่องเที่ยวอยู่ คือ

☐ 1) วัดบำเพ็ญจินพรต (ยงฮกยี่)	☐ 2) วัดกุศลสมาคร (โหว ฮก ยี่)
☐ 3) วัดโลกานุเคราะห์ (ต้อเต้ต้อ)	☐ 4) วัดมังกรกมลาวาส (วัดเล่งเน่ยยี่)

2. ท่านเคยมาท่องเที่ยวที่วัดจันทน์แห่งนี้กี่ครั้ง

☐ 1) มาครั้งแรก	☐ 2) มาครั้งที่ 2	☐ 3) มาครั้งที่ 3 หรือ มากกว่า

3. ท่านเดินทางมายังวัดจันทน์แห่งนี้อย่างไร

☐ 1) รถยนต์ส่วนบุคคล	☐ 2) รถโดยสารประจำทาง	☐ 3) รถไฟฟ้า MRT
☐ 4) ทางเรือ	☐ 5) อื่น ๆ โปรดระบุ	

4. ผู้ร่วมเดินทางของท่าน

☐ 1) เดินทางคนเดียว	☐ 2) เดินทางกับครอบครัว
☐ 3) เดินทางกับกลุ่มเพื่อน	☐ 4) อื่น ๆ โปรดระบุ .....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ตามระดับความเห็นด้วยของท่าน

ตอนที่ 3 แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการมาเยือนวัดจันทน์ ย่านเยาวราช

ปัจจัยด้านต่าง ๆ	ระดับความเห็นด้วย				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. ปัจจัยด้านสิ่งดึงดูด					
1.1 ความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนา					
1.2 เพื่อความสงบและที่พึ่งพิงทางจิตใจ					
1.3 เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต					
1.4 เพื่อทำบุญ ขอพร หรือสะเดาะเคราะห์					
1.5 เพื่อบูชาวัตถุมงคล					
1.6 เพื่อเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวทางศาสนา					
1.7 เพื่อเรียนรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม					
1.8 เพื่อเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียง					
1.9 ต้องการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับครอบครัว เพื่อน หรือคนรัก					
1.10 ได้รับคำแนะนำมาจากผู้อื่น					
2. ปัจจัยด้านสถานที่					
2.1 สถานที่มีความศักดิ์สิทธิ์ น่าเลื่อมใสศรัทธา					
2.2 สถานที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จัก					
2.3 สภาพแวดล้อมเงียบสงบ					
2.4 อาณาบริเวณมีความสะอาด เรียบร้อย					
2.5 ความสวยงามของศิลปะและสิ่งปลูกสร้าง					
3. ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก					
3.1 ความสะดวกในการเดินทางเชื่อมโยงไปยังวัดอื่น					
3.2 มีป้ายบอกเส้นทางไปยังจุดต่าง ๆ ที่ชัดเจน					
3.3 ห้องน้ำสะอาดและมีจำนวนเพียงพอ					
3.4 จำนวนที่จอดรถมีเพียงพอ					

ตอนที่ 3 แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราช (ต่อ)

ปัจจัยด้านต่าง ๆ	ระดับความเห็นด้วย				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
4. ปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย					
4.1 ราคาสินค้าที่ทางวัดจัดจำหน่าย เช่น ดอกไม้ รูป เทียน น้ำมัน ฯลฯ มีราคาเหมาะสม					
4.2 ราคาวัตถุมงคลที่ทางวัดจัดให้เช่าบูชา มีราคาเหมาะสม					
4.3 ความเหมาะสมของค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว					
5. ปัจจัยด้านการคมนาคม					
5.1 ความสะดวกสบายในการเดินทาง					
5.2 การเดินทางมีความปลอดภัย					
5.3 รถโดยสารมีจำนวนเพียงพอต่อการเดินทาง					
5.4 ค่าโดยสารมีความเหมาะสม					
5.5 ระยะเวลาในการเดินทางมีความเหมาะสม					

ประวัติผู้เขียนสารนิพนธ์

ชื่อ - นามสกุล	นางสาวศุภิสรา อัญวงศ์วินิต
วัน-เดือน-ปี เกิด	19 กันยายน พ.ศ. 2541
ที่อยู่	499 ซอยเพชรเกษม 63 ถนนเพชรเกษม แขวงหลักสอง เขตบางแค กรุงเทพมหานคร 10160
ประวัติการศึกษา	การศึกษาระดับมัธยมปลาย โรงเรียนสารสาสน์วิเทศ บางบอน (พ.ศ. 2560) การศึกษาระดับอุดมศึกษา สาขาเอเชียศึกษา คณะอักษร ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (พ.ศ. 2560 - พ.ศ. 2564)

แบบโอนลิขสิทธิ์สารนิพนธ์
สาขาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ข้าพเจ้า	นางสาวศุภิสรา อัญวงศ์วินิต
นักศึกษาชั้นปีที่ 4	วิชาเอกเอเชียศึกษา ภาษาจีน
ชื่อสารนิพนธ์	ทำเลที่ตั้งและแรงจูงใจในการมาเยือนวัดจีน ย่านเยาวราช
ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	อาจารย์ อริศา จิระศิริโชติ
ที่อยู่ติดต่อได้ภายหลังสำเร็จการศึกษา	499 ซอยเพชรเกษม 63 ถนนเพชรเกษม แขวงหลักสอง เขตบางแค กรุงเทพมหานคร 10160
หมายเลขโทรศัพท์	086 389 6278

ลิขสิทธิ์ของภาคินพนธ์อันเป็นผลจากการศึกษาเล่าเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิต ข้าพเจ้ายินดีโอนลิขสิทธิ์ตามมาตรา 17 วรรค 2 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 เป็นของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีกำหนดตลอดอายุคุ้มครองสิทธิ์

ลงนามผู้โอน.....

(นางสาวศุภิสรา อัญวงศ์วินิต)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงนามผู้รับโอน.....

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....